

Styrets Årsberetning for 2017

VISJONER OG VERDIER

Bankens visjon er:
Mer verdi lokalt.

Bankens verdier er:
- *hjelpsom*
- *engasjert*
- *kompetent*

Hovedtrekk 2017 (2016 i parentes)

• Resultat før skatt: 42,8 mill kroner (46,0 mill kroner)• Årsresultat etter skatt: 33,2 mill kroner (36,1 mill kroner)• Kostnadsprosent: 54,1 % (51,9 %)• Utlånstap kunder: 2,0 mill kroner (-1,6 mill kroner)• Utlånsvekst: 8,2 % (11,5 %) inkludert formidlingslån• Innskuddsvekst: 9,6 % (3,5 %)	• Innskuddsdekning: 80,3 % (78,1 %).• Sterk likviditet og soliditet• Lavt mislighold• Totalkapitaldekning: 20,1 % (20,6 %)• Ren kjernekapitaldekning: 20,1 % (20,6 %)

1 Norsk og regional Økonomi

1.1 Norsk økonomi

Aktiviteten i Fastlands-Norge tok seg opp i 2017 etter et 2016 med den svakeste veksten siden finanskrisen. Veksten ble om lag fordoblet, til i underkant av 2 %. Dette ligger tett opptil den årlige veksttakten som Norges Bank forventer de nærmeste årene.

Boliginvesteringene har vært en av de sentrale bidragsyterne til økt vekst. Som følge av sterk prisutvikling i boligmarkedet over flere år, og særlig i 2016, ble det igangsatt bygging av et betydelig antall boliger i 2017. I januar 2017 kom det et omslag i boligmarkedet. Prisendringen var særlig markant i Oslo, hvor prisene også hadde steget kraftig mot slutten av 2016. På tross av omslaget endte årsveksten i boligprisene i Norge på 5,7 %. Nedgangen fra begynnelsen av året sammenfaller med myndighetenes beslutning om videreføringen og tilstrømming av boliglånsforskriften. Det er grunn til å anta at omslaget i markedet vil kunne påvirke boligbyggingen i årene fremover.

En tyngende faktor for veksten i norsk økonomi de senere år har vært fallet i oljeprisen, med påfølgende fall i oljerelaterte investeringer. Gjennom 2017 tok oljeprisen seg opp med om lag 10 USD per fat. Samtidig har nedgangen i aktivitet medført en rekke tiltak som har redusert kostnadsnivået i sektoren. Oljeinvesteringene har trolig bunnet ut og vil øke i tiden fremover. Med forventninger om et høyere investeringsnivå også i øvrige bedrifter, ventes en positiv impuls fra realinvesteringer for økonomien fremover.

Positive utsikter, bedring i reallønnsvekst og et fortsatt lavt rentenivå ga grunnlag for en god forbruksvekst i husholdningene i 2017. Dette gjaldt særlig forbruk av tjenester. Husholdningene har imidlertid økt sin gjeldsbelastning ytterligere og er, gitt høy andel av boliglån med flytende rente, utsatt for endringer i rentenivået. Arbeidsmarkedet bedret seg gjennom året målt ved både arbeidskraftsundersøkelsen (AKU) og registrert ledighet hos NAV. Ledigheten var i november 2017 på 4,1%.

Prisveksten, målt ved konsumprisindeksen (KPI), ble betydelig redusert i 2017, etter å ha nådd en topp på 4,4 % sommeren 2016. Den relativt høye prisveksten i 2016 var i stor grad en konsekvens av at den norske kronen hadde falt i verdi, med påfølgende prisvekst på importerte varer. I 2017 avtok denne effekten og prisveksten ble redusert til i overkant av 1 %, et nivå godt under styringsmålet for pengepolitikken på 2,5 %.

Bedringen av situasjonen i norsk økonomi gjennom fjoråret var ikke av en slik grad at Norges Bank ønsket å heve styringsrenten fra 0,5 %. Sentralbanken la vekt på at man bør gå varsomt frem i rentesettingen, men at en første renteheving ikke er langt unna i tid dersom norsk og internasjonal økonomi utvikler seg som forventet.

Finanspolitikken bidro også i ekspansiv retning i 2017. Det strukturelle, oljekorrigerte underskuddet, som måler den underliggende pengebruken av oljeinntektene, økte til 220 milliarder kroner. Målt som andel av trend-BNP for Fastlands-Norge innebar dette en vekstimpuls i økonomien på 0,4 %. I forhold til kapitalen i Statens pensjonsfond utland (oljefondet) utgjorde underskuddet 2,9 % i 2017, en tidel lavere enn handlingsregelen. Regelen ble i 2017 redusert fra 4 til 3 % for å reflektere en lavere forventet realavkastning fra oljefondet (Statens Pensjonsfond Utland), hvilket isolert sett taler for lavere innfasing av midler fra oljefondet inn i norsk økonomi.

1.2 Regional økonomi

Det går fortsatt bra i nordnorsk økonomi. En viktig faktor i denne sammenheng er en svak krone som har bidratt til en styrking av eksportnæringene og turismen. Nordnorske husholdninger har solid økonomi og arbeidsledigheten er lav og stabil. De makroøkonomiske utsiktene for landsdelen er således fortsatt gode. Den største risikoen er knyttet til valutakursen. Kronkursen forventes styrket i tiden fremover. Dette vil ikke være positivt for den nordnorske eksport- og reiselivsnæringen. Derimot vil en utvikling med høyere internasjonal vekst, og særlig tiltakende vekst i Europa, være positivt for de samme næringene. Samtidig sliter Nord Norge med manglende kapasitet i enkelte næringer. Flere får ikke tak i kompetansen de trenger, og det legger begrensninger på verdiskapningen. Sysselsetting og tilgang på vekstpåvirkende arbeidskraft er blant regionens hovedutfordringer.

Harstadpakken blir betydelig dyrere enn planlagt. Hovedårsaken til at kostnadene har økt med 900 millioner kroner er at flere delprosjekter er blitt dyrere enn forventet. Den opprinnelige pakken har en revidert kostnadsramme på kr 2,5 milliarder og planlegges ferdigstilt i 2020. Styringsgruppen for Harstadpakken har lagt fram tre alternative løsninger for videre arbeid med prosjektet. Det er fortsatt uavklart om byen får en redusert veipakke eller om prosjektet realiseres i henhold til opprinnelige planer. En realisering innfor opprinnelig kostnadsramme vil gi betydelig forringet samfunnseffekt.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet vedtok sommeren 2017 statlig reguleringsplan for E10 Hålogalandsvegen. Planen omfatter 150 km veg i de syv kommunene Harstad, Sortland, Evenes, Skånland, Tjeldsund, Kvæfjord og Lødingen. Planforslaget legger til rette for både redusert reisetid og høyere standard. I tillegg til oppgradering av eksisterende vei, omfatter planen 30 km tunell og 30 km ny vei. Når prosjektet er ferdig, reduseres reisetiden mellom Harstad og Sortland med ca. 45 minutter. Veiløsningen vil være svært viktig for hele Hålogalandsregionen og for å oppnå en sterkere samhandling. Byggestart er planlagt i 2019.

Sentrumsutviklingen i Harstad har vært bekymringsverdig over tid. Harstad kommune vedtok ny sentrumsplan i desember 2016. Kommunen har i samarbeid med næringslivet etablert et sentrumsselskap som planlegger ulike tiltak og aktiviteter. Nordic Eiendom AS har store planer om utbygging på Larsneset i Harstad sentrum. Selskapet ønsker å bygge en miks av kjøpesenter, opplevelsessenter, kultur, spisesteder/annen servering, kontorer og leiligheter.

Passasjerutviklingen på Harstad/Narvik Lufthavn Evenes ble fortsatt positiv i 2017. 754.604 passasjerer benyttet flyplassen i løpet av året. Dette er en økning på 5,5 % i forhold til 2016. Evenes var i høysesongen 2017 Norges tredje største leiebildestinasjon, kun slått av Oslo og Bergen. Flyplassen er svært viktig for regionen som reiselivsdestinasjon.

Opprustningen på Evenes til framskutt flybase for kampfly og base for maritime overvåkingsfly er godt i gang. Det planlegges bygd inntil 63.000 m² bygningsmasse og permanent bemanning med inntil 1.000 nye mannskaper, befall og ansatte. Samlede investeringer forventes å være i størrelsesorden 4 milliarder kroner. Både investeringene og den etterfølgende aktiviteten er en meget sterk stimulans til regionen i form av bosetting og muligheter for leveranser fra det lokale og regionale næringslivet. Det er fortsatt en viss usikkerhet knyttet til flyttingen av base for maritime overvåkingsfly fra Andøya til Evenes. Dette er fra politisk hold signalisert avklart i løpet av første kvartal 2018.

Det er en sterk pågående konsolidering i samfunnet innen finans, næringsliv forøvrig og offentlig forvaltning. Sentraliseringskreftene i samfunnet er massive og sterkt økende. Stadig flere lokale bedrifter kjøpes opp og beslutningsmakt flyttes ut av regionen på områder hvor handlingsrommet tidligere har vært større lokalt og regionalt. I november 2017 ble det besluttet nedleggelse av Telenor sin avdeling i Harstad. Byen mister 81 arbeidsplasser. Dette innebærer at en viktig hjørnestensbedrift over tid nå forlater regionen og landsdelen. Slike «langreiste» beslutninger rammer atskillig hardere i distriktsnorge enn i sentrale strøk.

I september 2017 fikk Nordlaks nyheten at de får konsesjon til 2 stk. Havfarmer. Dette vil gi en avkastning i form av 350 nye arbeidsplasser ifølge Nordlaks. Prosjektet er utviklet i samarbeid med NKS Ship Design i Harstad.

Holmøy-konsernet lanserer planer om å bygge et stort, lukket oppdrettsanlegg utstyrt med ny teknologi. Dette skal ifølge selskapet være med på å fjerne problemene næringen har med lakselus.

På slutten av 2017 presenterte Johnsen Eiendom planer om et nytt hotell på Sortland med arbeidstittel «Den blå diamant». Det planlegges å bygge et 15 etasjers hotell på en fylling nedenfor Sortland Senter.

Næringslivet i Andøy ønsker satsning på sjømatnæringen, reiseliv, teknologi og å utvikle Andøya Space Center for å lykkes med omstillingen etter mulig nedleggelse av Andøya Flystasjon.

Det ble bestemt at politiets geografiske driftsenhet for Lofoten og Vesterålen skal være på Sortland.

Sortland befester sin posisjon som Vesterålens regionssenter for handel. Det er 20 % av den totale sysselsettingen som kan knyttes til varehandelen i kommunen. Nye aktører som Biltema og Clas Olsson etablerer seg på Sortland, og kjøpesenteret Sortland Senter bygger ut og doubler sitt areal.

Vekst og utvikling krever kapital. Harstad Sparebank har som mål å ta aktiv del til utviklingen i regionen og være en god lokal samarbeidspartner.

2 Regnskapet for 2017

2.1 Resultat

Harstad Sparebank sitt overskudd før skatt var i 2017 kr 42,8 mill., tilsvarende 1,18 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital. I 2016 var overskudd før skatt kr 46,0 mill., som utgjorde 1,38 % av gjennomsnittlig forvaltningskapital.

Bankens netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble kr 68,7 mill., mot kr 66,3 mill. i 2016.

Netto andre driftsinntekter for banken var kr 25,5 mill., mot kr 22,4 mill. 2016.

Harstad Sparebanks driftskostnader utgjorde kr 49,8 mill., mot kr 45,5 mill. i 2016. Driftskostnadene i prosent av driftsinntekter eksklusive kursgevinster/tap er 54,1 %, mot 51,9 % i 2016. Det er i 2017 belastet engangskostnader knyttet til omstilling på kr. 3,0 mill. Korrigert for engangskostnadene er kostnadsprosenten 50,9 %

Banken bokførte i 2017 tap på utlån og garantier på kr 2,0 mill., mot en inntektsføring på kr 1,6 mill. i 2016.

2.2 Balanse

Ved årsskiftet var forvaltningskapitalen kr 3.709 mill. Brutto utlånsøkning, inklusive bankens andel av vekst i Eika Boligkreditt AS, er kr 303 mill., som utgjør 8,2 %. Samlet portefølje i bankens bøker og i Eika Boligkreditt utgjorde pr. 31.12.2017 kr 3.991 mill. Innskudd fra kunder økte med kr 227 mill. (9,6 %), og utgjorde ved årsskiftet kr 2.591 mill.

Bankens egenkapital etter tilførsel fra årets overskudd utgjør kr 479 mill. Egenkapitalen i prosent av forvaltningskapitalen er 12,9 % og kapitaldekningen utgjør 20,1 %.

2.3 Styrets vurdering av regnskapet

Styret mener at resultatregnskapet og balansen med tilhørende noter gir et rettviseende bilde av bankens virksomhet og stilling ved årsskiftet. Styret er ikke kjent med at det er oppstått forhold etter regnskapsavslutningen som er av vesentlig betydning for denne konklusjonen.

Styret vurderer 2017 som et godt år for Harstad Sparebank, sett i lys av at det er tatt betydelige engangskostnader knyttet til omstilling. Nivåene på mislighold og tap har over flere år vært lave.

Alle forhold ligger til rette for fortsatt drift, noe som også er lagt til grunn ved utarbeidelsen av årsregnskapet.

2.4 Disponering av overskudd (tall i millioner kroner)

Årets resultat etter skatt	kr 33,200
Foreslår styret disponert slik:	
Overført til utbytte	kr 6,350
Overført fra gavefond	kr – 2,440
Overført til gavefond/gaver	kr 3,940
Overført til utjevningsfond	kr 6,350
Overført til sparebankens fond	kr 19,000

3 Risikoområder

3.1 Risiko- og kapitalstyring

Finansiell virksomhet innebærer et behov for styring og forvaltning av risiko. Styret legger vekt på god risikostyring som strategisk virkemiddel for å øke verdiskapingen, og har ansvaret for å overvåke bankens risikoeksponering. Styret fastsetter rammer for alle sentrale forretnings- og risikoområder, som igjen måles og rapporteres i henhold til rammeverket som er vedtatt.

Styret har som målsetting at bankens risikovilje ikke skal være høyere enn moderat for noen type risiko. Markedsmessige ambisjoner skal nøye balanseres mot finansiell evne til å ta på seg risiko. Gjennom god risikostyring skal banken fremstå med en inntjenings- og resultatutvikling som er stabil og forutsigbar. Styret har årlig revidering av rammeverk for overordnet styring og kontroll av risiko. Utviklingen i sentrale kvalitets- og risikoindikatorer følges opp og rapporteres til styret i henhold til vedtatt årsplan for styret.

I det følgende gis en gjennomgang av styrets håndtering av:

- Forretningsrisiko
- Kredittrisiko
- Likviditetsrisiko
- Markedsrisiko
- Operasjonell risiko

Sentralt for styrets gjennomganger er vurderinger av bankens soliditet, lønnsomhet og effektivitet på bakgrunn av utviklingen i underliggende porteføljer og risikoer.

3.2 Forretningsrisiko

Bankens forretningsrisiko knytter seg til eventuell svikt i inntjeningen, vesentlige endringer i kapitalbehov som følge av nye regulatoriske krav og/eller sviktende tillit og omdømme i markedet på grunn av alvorlige hendelser. Forretningsrisiko kan oppstå som følge av ulike risikofaktorer, og banken benytter et bredt sett av verktøy (kvantitative og kvalitative) for å identifisere og rapportere slik risiko. God strategisk planlegging er det viktigste verktøyet for å redusere forretningsrisikoen, og innbefatter både forebyggende tiltak og planer for hvordan hendelser skal håndteres. Styret behandler årlig forretningsstrategier og forretningsplaner.

3.3 Kredittrisiko

Kredittrisiko består primært av manglende betalingsevne hos låntager, samt at underliggende pant som realiseres ikke har tilstrekkelig verdi til å dekke bankens tilgodehavende. Begge forhold må foreligge samtidig dersom det skal påføre banken tap. Kredittrisikoen i banken er derfor primært knyttet til utlåns- og garantiporteføljen og delvis til verdipapirbeholdningen.

Bankens aktivitet på kredittområdet styres av strategiplan, policy for virksomhets- og risikostyring, kredittpolicy og kredithåndboken. Styringsdokumentene revideres minimum årlig. Banken har en kontinuerlig oppfølging av utlån og garantier med sikte på å redusere tap.

Kredittrisiko knyttet til utlån og garantier overvåkes blant annet gjennom rapportering av misligholdte og tapsutsatte engasjementer, samt risikoklassifisering og individuell vurdering av enkeltengasjementer. Målt i kroner er nivået på engasjementer misligholdt over 30 dager på kr 16,7 mill. Ved tilsvarende periode i 2016 var misligholdet kr 11,1 mill. Nivået pr. 31.12.2017 tilsvarer 0,52 % av samlede utlån.

Risikoklassifiseringen viser at eksponeringen mot engasjement i de ulike klassene relativt sett er forholdsvis stabil gjennom 2017.

Det ble netto bokført kr 2,0 mill. på tap på utlån og garantier i 2017. Tapsføringen skyldes i hovedsak økte nedskrivninger for verdifall på grupper av utlån. I 2016 ble det totalt netto inntektsført kr 1,6 mill. på tap.

Banken gjennomfører fortløpende en grundig vurdering av utvalgte engasjementer for å avdekke mulige individuelle tap og gjør avsetninger i henhold til dette.

Banken har i 2017 hatt en brutto utlånsøkning før tap tilsvarende en årsvekst på 8,2 %, inkl. bankens andel av vekst i Eika Boligkreditt AS. Veksten har vært størst i personmarkedet.

Bankens eksponering mot bedriftsmarkedet i egen balanse utgjør 33,8 % av brutto utlån, garantier og ubenyttede trekkfasiliteter.

Nivået på mislighold og netto tap i 2017 viser at den økonomiske situasjonen i regionen er god. Per 31.12.2017 har ikke banken identifisert forhold i utlånsporteføljen eller i den økonomiske utviklingen som tilsier annet enn et moderat nivå på tap i de kommende kvartaler. For kommende treårs-periode forventer banken at bankens normaliserte tap på utlån og garantier vil årlig kunne utgjøre inntil 0,15 % av brutto utlån. Dette tilsvarer i underkant av 6 millioner kroner årlig i tap på utlån og garantier.

Hovedtyngden av bankens beholdning av rentebærende verdipapirer er utstedt av kredittforetak (OMF-selskaper), banker samt større industriforetak. Kredittrisikoen i porteføljen vurderes som moderat.

Den samlede kredittrisikoen i banken vurderes som moderat.

3.4 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for ikke å kunne gjøre opp løpende forpliktelser ved forfall. Likviditetsrisikoen vil avhenge av bankens balansestruktur, likviditeten i markedet og bankens kredittverdighet. Risikoområdet styres ut fra vedtatt likviditetspolicy. Policydokumentet samt beredskapsplan for likviditet revideres minimum årlig av styret.

Innskudd fra kunder er bankens viktigste finansieringskilde. Innskuddene har hovedsakelig kort eller ingen oppsigelsestid. Dette innebærer i seg selv en likviditetsrisiko. Innskuddene er fordelt på mange innskytere, banken er solid og driften går tilfredsstillende. Det anses derfor som lite sannsynlig at store mengder kundeinnskudd skal forsvinne raskt ut, og derfor betraktes kundeinnskudd som langsiktig finansiering. Den varslede fremtidige reduksjonen av innskuddsgarantien til norske banker kan føre til en økt volatilitet i større innskudd generelt, men forventes ikke å ramme Harstad Sparebank spesielt.

Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av brutto utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. I henhold til strategidokumentet er målsettingen å holde en innskuddsdekning på 75 %. Bankens innskuddsdekning pr. 31.12.2017 er 80,3 % og målsettingen på 75 % har vært overholdt i hele 2017. Styret forventer at nye krav til likviditetsbuffer og måling av likviditetsrisiko vil øke konkurransen om stabile kundeinnskudd.

Foruten egenkapital og kundeinnskudd representerer langsiktige innlån fra kapitalmarkedet og finansiering gjennom Eika Boligkreditt AS i hovedsak bankens øvrige finansiering. Banken har sertifikat- og obligasjonslån på til sammen kr 575 mill. pr. 31.12.17, hvorav det i 2018 er forfall på kr 100 mill. Styret vurderer refinansieringsbehovet i 2018 og videre fremover som fullt ut håndterbart.

Eika Boligkreditt AS representerer en viktig finansieringskilde for banken, ved at banken gjennom selskapet får adgang til låneopptak gjennom obligasjoner med fortrinnsrett (OMF).

I forbindelse med implementering av nye likviditetskrav, har banken betydelig fokus på likviditetsrisiko. Området vil også være prioritert i 2018, både med hensyn til løpende oppfølging, stresstester og rapportering. Av samme årsak kreves en forsvarlig likviditetsstrategi. Den skal ivareta ulike hensyn som eksempelvis avveininger mellom ønsket om lav innlånskostnad i kapitalmarkedet og kostnadene knyttet til diversifisering av bankens innlån med hensyn til løpetid og innlånskilder.

Likviditeten følges opp daglig og rapporteres til styret på hvert styremøte.

Bankens likviditetssituasjon og tilgang på likviditet vurderes som god. Det er et mål for banken å holde likviditetsrisikoen på et lavt nivå.

3.5 Markedsrisiko

Eksponeringen mot markedsrisiko oppstår i all hovedsak som følge av aktiviteter som skal understøtte andre deler av driften i banken. Porteføljen av eiendeler som er direkte utsatt for markedssvingninger utgjør således en liten del av totalbalansen, og banken driver i liten grad egenhandel med verdipapirer.

Policy for markedsrisiko er bankens overordnede retningslinjer, krav og rammer knyttet til markedsrisiko. Med markedsrisiko forstås her risiko for reduserte verdier av bankens finansielle instrumenter som følge av svingninger i markedspriser for finans- og realaktiva. Policy for markedsrisiko revideres minimum årlig.

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrentelån. Renterisikoen anses å være på et lavt nivå.

Banken har en konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre en tilfredsstillende likviditetsbufferkapital. Motparter i renteporteføljen er OMF-selskaper, kommuner/fylkeskommuner, rentefond, andre finansforetak, industriobligasjoner samt en mindre portefølje av fondsobligasjoner og ansvarlige lån. Obligasjons- og sertifikatbeholdningen kan maksimalt utgjøre 15 % av forvaltningskapitalen til enhver tid. Banken hadde pr. 31.12.2017 en beholdning av rentebærende portefølje til en bokført verdi på kr 274 mill., noe som er godt innenfor rammen.

Bankens beholdning av aksjer og egenkapitalbevis er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i produktselskaper og lokale selskaper. I tillegg har banken noen mindre plasseringer i aksjefond og enkelte børsnoterte aksjer.

Bankens beholdning av aksjer, egenkapitalbevis og rentebærende portefølje kan utsettes for kurssvingninger og verdifall. Dette bokføres hver måned. Styret har vedtatt grenser for eksponering pr. selskap og pr. bransje.

Samlet vurderer styret bankens markedsrisiko som moderat.

3.6 Operasjonell risiko

Styring av operasjonell risiko er en viktig del av den samlede risikostyringen. Det er derfor etablert egne systemer for oppfølging, dokumentasjon og rapportering av risiko og forbedringsområder innenfor dette feltet.

Med operasjonell risiko forstår vi risiko for at mennesker, rutiner, systemer og dataløsninger ikke fungerer etter hensikten, noe som medfører risiko for tap. Årsaken til at slike forhold inntreffer kan være alt fra svikt i teknisk infrastruktur via hendelige uhell til svikaktig eller kriminell atferd.

Tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko forutsetter god intern kontroll og kvalitetsstyring. Styringsdokumentene og kontrollsistemene er bygget opp for å ivareta effektiv drift, risikokontroll, fornuftige forsiktighetshensyn, korrekt finansiell- og ikke finansiell informasjon, compliance av lover og retningslinjer, og interne retningslinjer og strategier. Det gjennomføres risikovurdering på alle nivå. Risikovurderingen dokumenteres på overordnet nivå, og gir også oversikt over prosess og nøkkelkontroller i de operative funksjonene. Fokus på systemer og prosesser i de operative funksjonene bidrar til stadig økt fokus på kvalitet og effektivitet. Kombinasjonene av egne erfaringer og data fra erfaringsdatabaser tilsier at eventuell svikt i IT-løsninger sannsynligvis er den største operasjonelle risiko for en bank av vår type. På bakgrunn av den iboende risikoen ved bruk av informasjonsteknologi, er dette området gjenstand for løpende overvåking. Banken har også betydelig oppmerksomhet rettet mot eksterne trusler som kriminalitet og svindel.

Styret vurderer tilstrekkelig kompetanse som en svært viktig faktor for å redusere operasjonell risiko. Banken har derfor en til enhver tid oppdatert plan for kompetanseutvikling for alle ansatte.

Styret anser bankens operasjonelle risiko å være på et moderat nivå.

4 Virksomhet, organisasjon og styring

4.1 Virksomhet

Harstad Sparebank driver sin virksomhet fra kommunene Harstad og Sortland. Det viktigste forretningsområdet er bankdrift. Banken samarbeider med, og er medeier i, BoNord Eiendomsmegling AS. Selskapet er samlokalisert med Boligbyggelaget Nord utenfor bankens lokaler.

Banken driver også utleie av eiendom som ikke nyttes til egne formål.

4.2 Eika-alliansen

Eika Gruppen sin visjon er «Vi styrker lokalbanken». Eika Gruppen utgjør finanskonsernet i Eika Alliansen. Konsernets kjernevirksomhet er tjenesteleveranser til lokalbanken og lokalbankens kunder. Eika Gruppen skal utvikle og levere tjenester som understøtter stabil og effektiv bankdrift, samt løsninger og kompetanse som skal sikre videre vekst og utvikling i bankene, lokalsamfunnet og ikke minst for kundene. Konkret innebærer det blant annet å levere en komplett plattform for bank- infrastruktur, inkludert IT, betalingsformidling og digitale tjenester som nett- og mobilbank. Disse leveransene skal være konkurransedyktig både med hensyn til enkelthet, pris og funksjonalitet, alt basert på eierens ønsker og krav. Eika Gruppen har et prosjekt- og utviklingsmiljø som investerer store ressurser i utvikling av nye, digitale løsninger for lokalbankene og produktselskapene. Produktselskapene i Eika Gruppen - Eika Forsikring, Eika Kredittdbank, Eika Kapitalforvaltning og Aktiv Eiendomsmegling - leverer et bredt spekter av finansielle produkter, kommersielle løsninger og kompetansehevende tjenester. Alle disse leveransene skal integreres og utvikles, noe som er en utfordring både med hensyn til kompleksitet og kostnader. Utover disse leveransene gir Eika Gruppen alliansebankene tilgang til kompetanseutvikling med Eika Skolen, kundesenter, virksomhetsstyring med Eika ViS, økonomi- og regnskapstjenester med Eika Økonomiservice og depottjenester med Eika Depotservice. I tillegg arbeider Eika Gruppen innenfor områder som kommunikasjon, marked og merkevare og næringspolitikk for å ivareta lokalbankenes næringspolitiske interesser på disse områdene.

Eika Gruppens målsetning er å sikre lokalbankenes konkurransedyktighet slik at de kan bygge videre på sin sterke, lokale markedsposisjon. Det har fra flere banker i Eika Alliansen blitt påpekt at kostnadsutviklingen ikke er bærekraftig over tid og at det må til en retningsendring innenfor spesielt IT utviklingen. Det er fra Harstad Sparebank sin side en uttrykt forventning om betydelige kutt i kostnadene relatert til Eika, samt at det er ønskelig å se på dagen samhandlings-/styringsform i Eika Alliansen.

På bakgrunn av bekymringene relatert til kostnadsutvikling, valg av IT-strategi, samhandling og styringsform i Eika, har Harstad Sparebank den 9. januar 2018 sammen med 10 andre banker sagt opp avtalene med Eika Gruppen og datterselskapene. Avtalene opphører når de respektive oppsigelsfrister utløper, de fleste med tre kalenderårs frist. De 11 bankene er: Askim og Spydeberg, Aasen, Drangedal, Klæbu, Harstad, Lofoten, Selbu, Sparebanken DIN, Stadsbygd, Tolga-Os og Ørland. Oppsigelsen berører ikke gruppen av lokalbankers tilknytning til dataleverandøren SDC eller Eika Boligkreditt, og vi er fremdeles eier i Eika Gruppen AS. Målet med denne oppsigelsen er ønske om å få til en retningsendring i Eika Alliansen og i dette ligger det et ønske om å forbli en del av Eika Alliansen, men da under forutsetning til at man får aksept for den retningsendringen man i Harstad Sparebank mener er nødvendig for å kunne fortsette å være en attraktiv og solid lokalbank.

4.3 Styring av virksomheten (corporate governance)

Harstad Sparebank har sterk fokus på å etterleve strenge etiske prinsipper. For å utvikle et godt tillitsforhold mellom banken og de viktigste interessegruppene er det nødvendig med gode styringssystemer for virksomheten. Dette innebærer blant annet:

- Et kompetent og uavhengig styre
- Gode interne styringsprosesser
- En objektiv og uavhengig eksternrevisjon
- Åpen og god kommunikasjon med ansatte og omgivelsene for øvrig

Styret arbeider etter en årsplan og har årlige vurderinger av arbeidsformen med sikte på forbedringer. Styret legger vekt på strategiske spørsmål og vedtar/reviderer årlig bankens strategidokument. Styret mottar regelmessig statusrapporter og analyser for de ulike risikoer. Samarbeidet med revisor er åpent og godt. Bankens revisor

arbeider etter en årlig plan for revisjonsarbeidet. Det er ekstern revisor som bekrefter risikostyring og internkontroll, forsvarlig likviditetsstyring og godtgjørelsesordningen. Banken etablerte i 2010 revisjonsutvalg. Fra 2013 ble det også stilt krav om at bankene skal etablere et risikoutvalg. Som en følge av dette har styret vedtatt at et kombinert revisjons- og risikoutvalg behandler saker som tilhører både revisjonsutvalget og risikoutvalget. Bankens styre utgjør samlet revisjons- og risikoutvalget.

4.4 Bemanning

Harstad Sparebank har ved årsskiftet 24 fast ansatte. Dette tilsvarer 22,73 årsverk. Banken er organisert med to avdelinger, henholdsvis i Harstad og på Sortland.

4.5 Arbeidsmiljø

Harstad Sparebank har godt arbeidsmiljø og gjennomfører årlig undersøkelser av medarbeidertilfredshet. Målingene viser høy trivsel. Banken arbeider kontinuerlig med tiltak som kan forbedre arbeidsmiljøet ytterligere. Banken har godt systematiserte, dokumenterte og ajourførte rutiner innenfor HMS-området i henhold til forskriftene.

Det har ikke forekommet spesielle skader eller ulykker på personer. Banken har bedriftslegeordning. Det totale sykefraværet i 2017 var på 3,49 % (7,98 % i 2016). Det har gjennom året vært 3 langtidssykemeldte. Korttidsfraværet i 2017 utgjorde 1,46 % (1,34 % i 2016).

4.6 Ytre miljø

Banken anvender ikke innsatsfaktorer eller produksjonsmetoder som direkte forurensar det ytre miljøet.

4.7 Kompetansebygging

Harstad Sparebank har egen rullerende kompetanseplan. Avhengig av posisjon den enkelte har i banken er det utarbeidet forskjellige kompetansepakker som skal dekke det som anses som nødvendig kunnskap. Banken benytter i stor utstrekning Eika-skolen, som er Eika-bankenes egen skole for utvikling av medarbeidere og organisasjon. Gjennom Eika-skolen har man et bredt tilbud av kurs, samlinger, e-læringer og web-baserte treningsmoduler. For spesielle fagområder og nye systemer gjennomføres også interne opplæringsaktiviteter.

Banken følger det nasjonale kompetanseløp som kreves innenfor finansiell rådgivning (AFR), formidling av forsikring (GOS) og kredittbehandling mot kunder (AIK).

At alle i banken som arbeider innenfor disse feltene skal ha den nødvendige teoretiske og praktisk kompetanse samt etterleve god rådgivningsskikk er av avgjørende betydning for kundene.

Det er imidlertid også viktig for den alminnelige tillit som finansnæringen er avhengig av og for næringens omdømme.

4.8 Likestilling

To av styrets fem medlemmer er kvinner, tilsvarende 40 %. Pr. 31.12.2017 var 14 av bankens 24 fast ansatte kvinner, noe som utgjør en kvinneandel på 58 %. Ledergruppa består av fire menn. Av de ansattes to tillitsvalgte er en kvinne og en mann.

Styret og administrasjonen tilstreber i sitt arbeid likestilling mellom kjønnene.

5 Samfunnsansvar

Harstad Sparebanks samfunnsansvar uttrykkes gjennom visjonen ”Mer verdi lokalt”, samt i verdiene hjelpsom, engasjert og kompetent. Som en sentral aktør i Harstad- og Vesteråsregionen tar banken et ansvar for å videreutvikle regionene banken driver sin virksomhet fra.

Banken skal berike lokalsamfunnet gjennom blant annet å:

- Være en attraktiv lokal finansiell partner kjennetegnet av fellesskap med lokalsamfunnet, korte og raske beslutningsveier, fair play og høy servicegrad
- Være aktiv medeier i selskaper som har til formål å fremme lokalsamfunnet samt øvrige selskaper hvor det er viktig med lokalt eierskap
- Være støttespiller for kultur, idrett og næringsutvikling lokalt. Dette kan bl.a. skje gjennom sponsorvirksomhet, prosjektstøtte og gaveinstituttet

Harstad Sparebank har som mål å være en aktiv, veldrevet bank med vekst og god økonomisk drift til beste for kundene og ansatte, samt bidra til en positiv utvikling i våre markedsområder. Dette arbeidet foregår gjennom daglig oppfølging av eksisterende og nye kunder, foruten aktivt eierskap i bedrifter som bidrar til etablering og videreutvikling av virksomheter.

Årlig støttes et betydelig antall prosjekter som bidrar til positiv aktivitet innenfor blant annet kultur, idrett, næring og kunnskap.

Bankens totale samfunnsbidrag har i løpet av 2017 vært på kr 7,310 mill. fordelt som følger:

• Utbytte Sparebankstiftelsen Harstad Sparebank	kr 4.875.000,-
• Tildelinger fra bankens fond for større gaver:	kr 735.000,-
• Tildeling av gaver til allmenntilgjengelige formål:	kr 500.000,-
• Sponsoravtaler, øvrige samarbeidsavtaler etc:	kr 1.200.000,-

Banken hadde i løpet av 2017 sponsoravtaler med et betydelig antall aktører i lokalsamfunnet, hvor de største er:

Generalsponsoravtale:

- Medkila IL
- FK Landsås
- BakGården
- Harstad Cykleklubb

Hovedsponsoravtaler:

- IF Kilkameratene
- Sortland Volleyballklubb
- Stokmarknes Håndballklubb
- Medkila Skilag
- HK Landsås
- Harstad Svømmeklubb
- Kvæfjord IL
- Illios Festivalen

Andre samarbeidsavtaler:

- Harstad Kulturhus
- Harstad Idrettslag
- Harstad Håndballklubb

Av større gaver gitt av banken gjennom året kan nevnes:

Kr 425.000,- til Selsbanes Seil

Kr 200.000,- til prosjekt Styrefokus i regi av Kunnskapsparken Nord

Kr 150.000,- til prosjekt Alpin VM i Nord-Norge med Narvik som vertskapsby

Harstad Sparebanks årlige kulturpris ble tildelt Lars Bremnes, mens friidrettsutøver Iver Koppen mottok idrettsprisen. Hver prisvinner tildeles diplom, bankens krystallvase og kr 50.000,-. Begge prisene tildeles i samarbeid med Harstad Tidende.

Vesterålen Sparebanks idrettspris er et samarbeid med Bladet Vesterålen og er på samme størrelse som idrettsprisen i Harstad. Årets pris gikk til syklist Magdalene Lind.

Harstad Sparebanks ildsjelspris innen idrett ble tildelt mangeårig materialforvalter og oppmann på Skånland Og Omegns Idrettsforening (SOIF), Boye Olsen. Prisen tildeles enkeltpersoner, grupper eller foreninger som har utmerket seg med en ekstraordinær innsats. Størrelsen på prisen er på kr 20.000,- og skal gis videre til et idrettslig formål. Tildeles prisen til enkeltpersoner gis det et tillegg på kr 5.000,- som vinneren beholder selv.

6 Utsiktene framover

Bankens strategiske satsingsområder er lønnsomhet, kvalitet og service, vekst, kompetanse samt ivaretagelse av bankens viktige samfunnsrolle.

Banken har i sine planer for 2018 lagt til grunn uendret rente fra Norges Bank. Banken vil også i 2018 jobbe for å være en aktiv partner for utviklingen i sine markedsområder og er godt rustet til å ivareta sin sterke posisjon.

De makroøkonomiske utsiktene for regionen er fortsatt gode. En utvikling med høyere nasjonal og internasjonal vekst, og særlig tiltakende vekst i Europa, vurderes å være positivt også for vår region.

En styrket krone, sammen med høy gjeldsvekst i husholdningene vil fortsatt over tid kunne være en risikofaktor. Den siste tids avtagende boligprisvekst er i så måte positivt. Styret vurderer vekstutsiktene for regionens økonomi som gode.

Banksektoren er i sterk endring. Som i mange andre bransjer utfordres bankenes forretningsmodeller av digitale aktører. Endringskreftene har aldri vært sterkere enn nå og for bankansatte betyr dette et betydelig arbeid knyttet til omstilling og modernisering. Det er i 2017 gjennomført et betydelig arbeide tilknyttet forbedring av bankens lønnsomhet. Det er likevel behov for ytterligere omstillingstiltak. Dette for å styrke markedsposisjonen, øke breddesalget og effektivisere bankens arbeidsprosesser.

Både i Norge og internasjonalt er myndighetene opptatt av at banksektoren skal ha en sunn utvikling og bidra til finansiell stabilitet. Virkemidlene er økte krav til kapitaldekning og likviditetsreserver. Kravene vil redusere bankenes evne til vekst og fremtvinge betydelige endringer i banksektoren. I denne situasjonen er Harstad Sparebanks sterke kapitaldekning et sterkt konkurransefortrinn.

For 2018 legger banken til grunn en fortsatt høy låneetterspørsel. Samlet for året budsjetteres det med et resultat fra bankens kjernedrift på nivå med 2017. Tapsnivået forventes fortsatt å være lavt. Den pågående prosess knyttet til Eika-alliansen anses ikke å påvirke bankens fremtidsutsikter.

Bankens rolle som stor og viktig bidragsyter til videre utvikling av region og lokalsamfunn skal videreføres.

7 Takk

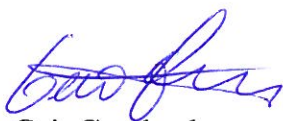
Styret vil takke bankens kunder for den tillit de har vist Harstad Sparebank gjennom året. Styret vil videre takke alle medarbeidere og tillitsvalgte for godt arbeid og samarbeid.

I styret for Harstad Sparebank

Harstad, 31. desember 2017 / 12. februar 2018

Rudi M. Christensen
Styreleder

Geir Øverland
Nestleder

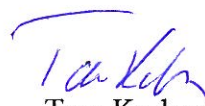
Astrid Mathiassen
Styremedlem

Inger-Lise G. Kristiansen
Styremedlem

Knut Halseth
Styremedlem

Tore Karlsen
Banksjef

Resultatregnskap Harstad Sparebank

(Beløp i hele tusen)		2017	2016
	note nr.	kr.	kr.
Renteinntekter og lignende inntekter			
Renter og lignende innt. av utlån til og fordringer på kredittinst.		1.097	363
Renter og lignende innt. av utlån til og fordringer på kunder	9a, 2	97.575	92.660
Renter og lign. inntekter av sertifikater, obl. og andre renteb. verdipap.	5	3.679	4.020
Andre renteinntekter og lignende inntekter		0	0
Sum renteinntekter og lignende inntekter		102.351	97.042
Rentekostnader og lignende kostnader			
Renter og lignende kostnader på gjeld til kredittinst.	4a	194	555
Renter og lignende kostnader på innskudd fra og gjeld til kunder	4c, 2	19.695	18.400
Renter og lignende kostnader på utstedte verdipapirer	4b	11.883	10.006
Andre rentekostnader og lignende kostnader	11a	1.869	1.786
Sum rentekostnader og lignende kostnader		33.640	30.748
Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter		68.711	66.294
Utbytte og andre inntekter av verdipapirer med variabel avkastning			
Inntekter av aksjer og andre verdipapirer med variabel avkastning		7.576	8.601
Sum utbytte og andre innt. av verdipap. med var. avkastning		7.576	8.601
Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester			
Garantiprovisjon		408	553
Andre gebyrer og provisjonsinntekter	11b	19.469	16.567
Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester		19.877	17.120
Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester			
Garantiprovisjon		0	0
Andre gebyrer og provisjonskostnader		4.824	4.811
Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester		4.824	4.811
Netto verdiendring og gevinst/tap på valuta og verdipapirer som er omløpsmidler			
Netto verdiendr. og gev./tap på sertifikat, obl. og andre renteb. verdipap.		-136	12
Netto verdiendr. og gev./tap på aksjer og andre verdipap. med variabel avkastning	6	1.956	710
Netto verdiendr. og gev./tap på valuta og finansielle derivater		301	264
Sum netto verdiendr. og gev./tap på valuta og verdip. som er oml.midl.		2.121	986
Andre driftsinntekter			
Driftsinntekter faste eiendommer		170	228
Andre driftsinntekter		587	252
Sum andre driftsinntekter		756	480
Lønn og generelle administrasjonskostnader			
Lønn m.v.		23.767	20.717
Lønn	9a	18.173	15.792
Pensjoner	9b	1.902	1.895
Sosiale kostnader		3.692	3.031
Administrasjonskostnader		18.063	17.484
Sum lønn og generelle administrasjonskostnader		41.830	38.202
Avskrivninger mv. av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler			
Ordinære avskrivninger		1.280	1.333
Nedskrivninger		0	0
Sum avskr. mv. av varige dr.midl. og immaterielle eiendeler	7	1.280	1.333
Andre driftskostnader			
Driftskostnader faste eiendommer		3.194	2.146
Andre driftskostnader	9c	3.542	3.858
Sum andre driftskostnader		6.736	6.004
Driftsresultat før tap		44.370	43.132

		2017	2016
(Beløp i hele tusen)			
	note nr.	kr.	kr.
Tap på utlån, garantier mv.			
Tap på utlån		1.997	-1.615
Tap på garantier		0	0
Sum tap på utlån, garantier mv.	1h	1.997	-1.615
Nedskrivning/reversering av nedskrivning og gevinst/tap på verdipapirer som er anleggsmidler			
Nedskrivning/reversering av nedskrivning	5	-343	-969
Gevinst/tap		-96	-254
Sum nedskr./reversering av nedskr. og gev./tap på verdip.som er anl.midler		-440	-1.223
Årets skattekostnad	10b	9.610	9.840
Resultat for regnskapsåret		33.202	36.129
Disponeringer		33.202	36.129
Avsatt til utbytte Eierandelskapital		6.350	4.875
Overført til utjevningsfond		6.350	9.049
Overført fra gavefond		-2.440	-3.840
Overført til gavefond og/eller gaver		3.940	5.840
Overført til Sparebankens fond	8a	19.002	20.205
Sum disponeringer		33.202	36.129

Balanse Harstad Sparebank

(Beløp i hele tusen)

note nr.

2017

2016

Eiendeler

Kontanter og fordringer på sentralbanker		64.405	67.934
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner			
Utlån til og fordringer på kredittinst. uten avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist		57.073	15.001
Utlån til og fordringer på kredittinst. med avtalt løpetid eller oppsigelsesfrist	11c	10.238	76.134
Sum netto utlån og fordringer på kredittinstitusjoner		67.311	91.135
Utlån til og fordringer på kunder			
Kasse-/drifts- og brukskreditter		83.400	61.844
Byggelån		52.565	54.645
Nedbetalingslån		3.090.131	2.910.748
Sum utlån før nedskrivninger	1	3.226.096	3.027.237
-Individuelle nedskrivninger på lån	1h	-5.468	-5.245
-Nedskrivninger på grupper av lån	1h	-20.941	-19.118
Sum netto utlån til og fordringer på kunder		3.199.687	3.002.874
Overtatte eiendeler	1e	667	0
Sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer (med fast avkastning)			
Utstedt av det offentlige		33.076	21.027
Sertifikater og obligasjoner		33.076	21.027
Utstedt av andre		154.428	162.141
Sertifikater og obligasjoner		154.428	162.141
Sum sertifikater, obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer	5	187.505	183.167
Aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning			
Aksjer, andeler og egenkapitalbevis		167.617	155.939
Sum aksjer, andeler og andre verdipapirer med variabel avkastning	6	167.617	155.939
Eierinteresser i konsernselskaper			
Eierinteresser i andre konsernselskaper		0	0
Sum eierinteresser i konsernselskaper		0	0
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	10a	2.102	1.716
Andre immaterielle eiendeler	7	0	0
Sum immaterielle eiendeler		2.102	1.716
Varige driftsmidler			
Maskiner, inventar og transportmidler		2.432	2.688
Bygninger og andre faste eiendommer		9.975	10.049
Sum varige driftsmidler	7	12.408	12.737
Andre eiendeler		2.108	2.623
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjente ikke mottatte inntekter		4.642	4.453
Forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		77	175
Overfinansiering av pensjonsmidler		26	124
Andre forskuddsbetalte ikke påløpte kostnader		51	51
Sum forskuddsbetalte ikke påløpte kostn. og opptjente ikke mottatte innt.		4.719	4.627
Sum eiendeler		3.708.527	3.522.754

Gjeld og Egenkapital

(Beløp i hele tusen)

note nr. 2017 2016

Gjeld

Gjeld til kredittinstitusjoner

Lån og innskudd fra kredittinst. uten avtalt løpetid eller opps.frist		30.698	7.775
Lån og innskudd fra kredittinst. med avtalt løpetid eller opps.frist		2.000	1.552
Sum gjeld til kredittinstitusjoner	4a	32.698	9.327

Innskudd fra og gjeld til kunder

Innskudd fra og gjeld til kunder uten avtalt løpetid		2.158.258	2.158.877
Innskudd fra og gjeld til kunder med avtalt løpetid		432.951	205.306
Sum innskudd fra og gjeld til kunder	4c	2.591.208	2.364.183

Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

Sertifikater og andre kortsiktige låneopptak		0	0
Obligasjonslån		574.759	694.744
- Egne ikke-amortiserte obligasjoner		0	-30.000
Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	4b	574.759	664.744

Annen gjeld

Annen gjeld	10	28.954	29.843
Sum annen gjeld		28.954	29.843

Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter

		3.879	4.846
--	--	-------	-------

Avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser

Pensjonsforpliktelser	9b	2.256	1.812
Spesifiserte avsetninger og garantiansvar	1	0	0
Andre avsetninger og påløpte kostnader		2.381	20
Sum avsetninger for påløpte kostnader og forpliktelser		4.637	1.832

Sum gjeld		3.236.136	3.074.774
------------------	--	------------------	------------------

Egenkapital

Innskutt egenkapital

Eierandelskapital		150.000	150.000
Sum innskutt kapital		150.000	150.000

Opptjent egenkapital

Sparebankens fond		290.003	271.000
Gavefond		4.895	5.835
Utjevningsfond		27.493	21.143
Annen egenkapital		0	0

Sum opptjent egenkapital	8a	322.392	297.979
---------------------------------	-----------	----------------	----------------

Sum egenkapital		472.392	447.979
------------------------	--	----------------	----------------

Sum gjeld og egenkapital		3.708.527	3.522.754
---------------------------------	--	------------------	------------------

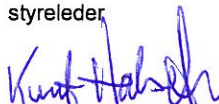
Betingede forpliktelser

Garantier	1	39.617	31.096
Sum betingede forpliktelser		39.617	31.096

I styret for Harstad Sparebank

Harstad, 31. desember 2017 / 12. februar 2018

Rudi M. Christensen
styreleder

Khut Halseh
styremedlem
(ansatterrepresentant)

Geir Øverland
nestleder

Inger-Lise G. Kristensen
styremedlem

Astrid Mathiasen
styremedlem

Tore Karlsen
banksjef

Harstad Sparebank

Kontantstrømsoppstilling

	2016	2015
Årsoverskudd	36.129	28.912
Ordinære avskrivninger	1.333	1.362
Pensjonskostnader	345	570
Nedskrivning aksjer	0	1802
Periodisering overkurs obligasjoner/underkurs obligasjonslån	256	137
Urealisert kurstap/kursgevinst, aksjer/obl.	-1.691	-1.066
Endring utsatt skatt	-94	-310
Økning/reduksjon påløpt skatt	-37	401
Gaver/gavefond	-6.739	-8920
Utbetalt kapitalinnskudd pensjonskasse/balanseføringer	0	0
Tilført fra årets virksomhet	29.502	22.888

KONTANTSTRØM

Tilført fra årets virksomhet	29.502	22.888
Endring utlån økning-/nedgang+	-235.933	-421.954
Endring overtatte eiendeler økning-/nedgang+	0	0
Endring utlån til finansinstitusjoner, økning-/nedgang+	-77.457	92.832
Endring innskudd fra kunder, økning+/nedgang-	78.928	-13.262
Endring innskudd fra finansinstitusjoner, økning+/nedgang-	-51.893	36.595
Endring utstedte verdipapier, økning+/nedgang-	264.625	299.766
Endring i øvrige fordringer økning-/nedgang+	-476	1.631
Endring annen kortsiktig gjeld, økning+/nedgang-	4.604	-4.019
A Netto likvidendring virksomhet	11.900	14.477

Investering i varige driftsmidler/immatrielle eiendeler -	-1.451	-771
Avgang varige driftsmidler+	4	0
Endring verdipapirer, obligasjoner, økning-/nedgang+	-3.518	-4.988
Endring verdipapirer, aksjer, økning-/nedgang+	-7.700	-5.247
B Netto likvidendring investering	-12.665	-11.006

A+B sum endringer likvider	-765	3.471
Likvidbeholdning 01.01.	68.699	0
Sum likvidbeholdning 31.12.	67.934	3.471
Beholdning består av: Kasse, innskudd i Norges Bank	67.934	68.699

Av likviditetsbeholdningen pr. 31.12. utgjør bundne midler (skattetrekksmidlaer) kr. 1.015'

Harstad Sparebank

Noter til årsregnskapet

2017

INNHALDSFORTEGNELSE

- 0. Generelle regnskapsprinsipper**
- 1. Utlån og garantier**
 - 1 a) Risikoklassifisering av utlån og garantier
 - 1 b) Lån med endringsavtale
 - 1 c) Forfalte utlån uten nedskrivninger
 - 1 d) Sikkerheter
 - 1 e) Overtatte eiendeler
 - 1 f) Utlån til bokført / virkelig verdi
 - 1 g) Utlån og garantier fordelt etter næring og geografisk område
 - 1 h) Tap på utlån og garantier
- 2. Finansielle derivater**
- 3. Finansiell risiko**
 - 3 a) Likviditetsrisiko - fordeling etter restløpetid
 - 3 b) Renterisiko – gjenstående tid til renteregulering
 - 3 c) Valutarisiko
- 4. Likviditet – finansiering - rentekostnader**
 - 4 a) Gjeld til kredittinstitusjoner
 - 4 b) Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer
 - 4 c) Innskudd fra og gjeld til kunder
- 5. Obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer**
- 6. Aksjer og eierinteresser**
- 7. Varige driftsmidler**
- 8. Ansvarlig kapital**
 - 8 a) Egenkapital
 - 8 b) Kapitaldekning
 - 8 c) Ansvarlig kapital
- 9. Opplysninger vedrørende ansatte og tillitsvalgte**
 - 9 a) Ansatte og tillitsvalgte
 - 9 b) Pensjonsforpliktelser
 - 9 c) Revisors godtgjørelse
- 10. Skatter**
 - 10 a) Utsatt skatt
 - 10 b) Skattekostnad
- 11. Diverse tilleggsopplysninger**
 - 11 a) Sikringsfondsavgift - Garanti for innskudd
 - 11 b) Spesifikasjon av provisjoner og gebyrer
 - 11 c) Nøkkeltall

Generelle regnskapsprinsipper

Generelt

Bankens årsoppgjør er utarbeidet i overensstemmelse med gjeldende lover, forskrifter og god regnskapsskikk. I den grad det har funnet sted endringer, er disse også innarbeidet i regnskapet slik at regnskapstallene er sammenlignbare.

Alle beløp i resultatregnskapet, balanse og noter er i hele tusen dersom annet ikke er angitt.

Utlån, mislighold og tap på utlån og garantier

Bankens utlån vurderes i utgangspunktet til pålydende med unntak av tapsutsatte og misligholdte lån.

Utlån er vurdert etter utlånsforskrift av 2. desember 2004. Utlån måles ved første gangs balanseføring til virkelig verdi. Dersom det foreligger objektive bevis for at et utlån eller en gruppe av utlån har verdifall foretas nedskrivning for verdifallet. Banken har utarbeidet egne retningslinjer for nedskrivning for tap på utlån.

Boliglån overført til og formidlet til Eika Boligkreditt AS (EBK) er ikke balanseført. Den vesentlige risiko er vurdert å være overført til EBK, også for overførte lån som tidligere har vært på bankens balanse, og er derfor fraregnet.

Kriteriet for beregning av tap på individuelle utlån er at det foreligger objektive bevis for at et utlån har verdifall. Objektive bevis på at et utlån har verdifall inkluderer observerbare data banken har kjennskap til om følgende tapshendelser:

1. Vesentlige finansielle problemer hos debitor.
2. Betalingsmislighold eller andre vesentlige kontraktsbrudd.
3. Innvilget utsettelse av betaling eller ny kreditt til betaling av termin, avtalte endringer i rentesatsen eller andre avtalevilkår som følge av finansielle problemer hos debitor.
4. Det anses som sannsynlig at debitor vil inngå gjeldsforhandling, annen finansiell restrukturering eller at debtors bo blir tatt under konkursbehandling.

Nedskrivning på grupper av utlån foretas dersom det foreligger objektive bevis for verdifall i utlånsgruppen. Ved vurdering av nedskrivning på grupper av utlån, inndeles utlån i grupper med tilnærmet like risikoegenskaper med hensyn til debitorenes evne til å betale ved forfall. Verdifall beregnes på grunnlag av låntakers inntjening, likviditet, soliditet og finansieringsstruktur, samt avgitte sikkerheter for engasjementene.

Nedskrivning for tap dekker tap i engasjementsmassen som er inntrådt. Vurderingene av hvilke engasjementer som anses for tapsutsatte tar utgangspunkt i forhold som foreligger på balansedagen. Det foretas kvartalsvis oppfølging av låneporteføljen med tilhørende vurdering av individuelle og gruppemessige nedskrivninger. Det foretas en kritisk vurdering i tilknytning til bokføring av eventuelle verdifall i utlånsporteføljen. Til grunn for nedskrivning for verdifall skal det foreligge en risikoklassifisering i samsvar med etablerte retningslinjer i henhold til bankens kreditthåndbok.

Tap anses som konstatert ved stadfestet akkord eller konkurs, ved at utleggsforretninger ikke har ført fram, ved rettskraftig dom, eller for øvrig ved at banken har gitt avkall på hele eller deler av engasjementet, eller at engasjementet vurderes som tapt av banken.

Engasjement defineres som garantier og utlån innbefattet opptjente, men ikke betalte renter, gebyrer og provisjoner.

Misligholdte engasjementer blir å anse som misligholdt når kunden ikke har betalt forfalt termin.

Tapsutsatte engasjement er engasjement med nedskrivninger som ikke er misligholdt, men hvor kundens økonomiske situasjon innebærer en vesentlig sannsynlighet for at et allerede pådratt tap vil materialisere seg på et senere tidspunkt.

Endringer i ikke inntektsførte renter på utlån i løpet av året er uvesentlig, og endringen er derfor ikke spesifisert.

Individuell nedskrivning er nedskrivning av lån til dekning av påregnelige tap på engasjement som er misligholdt eller for øvrig identifisert som tapsutsatte pr. balansedagen.

Nedskrivning av grupper av utlån er nedskrivninger til dekning av tap som må påregnes å inntreffe på engasjementer som ikke er identifisert og vurdert etter reglene i utlånsforskriften.

Klassifisering av eiendeler og gjeld

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, er klassifisert som anleggsmidler. Andre eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Krav som banken skal betale tilbake innen et år er klassifisert som gjeld. Samme kriterier ligger til grunn ved kortsiktig og langsiktig gjeld.

Anleggsmidler blir vurdert til anskaffelseskost, men blir nedskrevet til virkelig verdi dersom det er lavere enn bokført verdi, og dersom verdifallet ikke er ventet å være av forbigående art. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid blir avskrevet planmessig.

Gjeld blir balanseført til nominelt mottatt beløp på etableringstidspunktet. Obligasjonslån blir bokført til nominelt beløp, med fradrag for underkurs. Underkurs blir periodisert over lånets løpetid.

Periodisering - Inntektsføring/kostnadsføring

Renter og provisjoner tas inn i resultatregnskapet etter hvert som disse opptjenes som inntekter eller påløper som kostnader. Etableringsgebyrer vil normalt ikke overstige kostnadene som er forbundet med etablering av lånene. Det er derfor ikke aktuelt med noen periodisering av disse inntektene.

Forskuddsbetalte inntekter og påløpte ikke betalte kostnader periodiseres og føres som gjeld i balansen.

Opptjente ikke betalte inntekter inntektsføres og føres opp som et tilgodehavende i balansen.

Virkelig verdi

Prinsipp for beregning av virkelig verdi for obligasjoner og aksjer er virkelig verdi fastsatt ut fra markedsverdier (børskurser) der dette foreligger. Dersom slik observerbar kursnotering ikke foreligger, blir virkelig verdi basert på konkrete beregninger og vurderinger.

Obligasjoner og andre renteverdipapirer

Obligasjonsbeholdningen er klassifisert som anleggsmidler og er i utgangspunktet bokført til anskaffelseskost. Imidlertid har man ut fra den situasjon man har sett i finansverden siden 2008 samt den forventning man har til 2018 valgt å vurdere at det fra bankens side kan tenkes at man ikke vil holde obligasjonene til forfall, men bruker porteføljen som en del av bankens likviditetsreserve. Porteføljen er derfor bokført til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi.

Aksjer og eierinteresser

Bankens aksjeholdning består av en anleggsportefølje og en handelsportefølje. I tillegg har man en omløpsportefølje med pengemarkeds- og rentefond.

Anleggsporteføljen inneholder både aksjer, andeler og egenkapitalbevis. Den enkelte post er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi. Aksje-, egenkapitalbevis- og andelspostene er minoritetsinteresser i bank, bankdriftrelaterte selskaper og lokale foretak. Omløpsporteføljen er på samme måte som anleggsporteføljen bokført til laveste verdis prinsipp.

Handelsporteføljen består av aksjer som er omløpsmidler, der intensjonen er å realisere gevinster på kortsiktige kurssvingninger, fortrinnsvis gjennom aktivt kjøp og salg gjennom et aktivt og likvid marked. Aksjene er bokført til markedsverdi på balansetidspunktet.

Utbytte av aksjer og egenkapitalbevis inntektsføres det år det mottas.

Varige driftsmidler

Faste eiendommer og andre varige driftsmidler blir ført i balansen til anskaffelseskost, fratrukket akkumulerte ordinære avskrivninger.

Ordinære avskrivninger er basert på kostpris og avskrivningene er fordelt lineært over driftsmidlenes økonomiske levetid.

	Avskrivningssatser	Levetid
Maskiner/datautstyr	20-30 %	3-5 år
Inventar/innredninger	10 %	10 år
Transportmidler	20 %	5 år
Bankbygg/fast eiendom	3-5 %	20-33 år
Immaterielle eiendeler (aktiverte kostnader)	20-33%	3-5 år

Egenkapital

Banken har både «Opptjent egenkapital» og «Innskutt egenkapital». Den opptjente egenkapitalen er delt i ett fritt fond – gavefondet, og ett bundet fond - Sparebankens fond - samt et utjevningfond med tilbakeholdt utbytte tilhørende eierandelskapitalen. Den innskutte egenkapitalen består av egenkapitalbevis utstedt til, og eiet av, Sparebankstiftelsen Harstad Sparebank.

I Sparebankens fond inngår egenkapitalvirkningene som følge av at man i tidligere år har tatt i bruk nye regnskapsstandarder for pensjonskostnader og utsatt skattefordel.

Pensjonsforpliktelse

Banken har oppfylt plikten til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon.

Pr. 31.12.2014 ble den ytelsesbaserte ordningen terminert og alle ansatte ble fra 01.01.2015 overført til innskuddsbasert pensjon slik at man nå tilbyr sine ansatte

- Innskuddbasert pensjon
- Avtalefestet pensjon (AFP)

Skattekostnad

Skattekostnaden består av betalbar skatt og endring i utsatt skattefordel.

Grunnlaget for betalbar skatt er det regnskapsmessige resultatet før skatt korrigert med permanente og midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessig og skattemessig resultat.

1) Permanente resultatforskjeller

Dette er ikke fradragsberettigede kostnader og skattefrie inntekter

2) Midlertidige resultatforskjeller

Dette er forskjeller mellom regnskaps- og skattemessige periodiseringer, som skal reverseres i senere perioder fordi det er det samme beløp som samlet skal komme til fradrag eller som skal inntektsføres over tid

Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret.

Overtatte eiendeler

Banken har pr 31.12.2017 kr 687' i overtatte eiendeler.

Note 1 Utlån og garantier

Bankens maksimale eksponering for kredittrisiko	31.12.2017	31.12.2016
Bokført verdi utlån (netto etter nedskrivninger)	3.199.687	3.002.874
Garantier	39.617	31.096
Ikke optrukne kredittrammer	106.355	110.294
Maksimal eksponering for kredittrisiko	3.345.090	3.144.264

Det beløp som best representerer bankens maksimale eksponering for kredittrisiko pr 31.12.2017 uten å ta hensyn til sikkerhetsstillelser eller andre kredittforbedringer er bokført verdi av utlån hensyntatt nedskrivninger, garantier og ikke optrukne kredittrammer.

1 a) Risikoklassifisering av utlån og garantier

Risikoklassifiseringen er en integrert del av kredittvurderingsprosessen. Systemet muliggjør en bedre overvåkning av risikoutviklingen i bankens utlånsportefølje.

Banken har interne modeller for risikoklassifisering som beregner kundenes sannsynlighet for mislighold (probabilitet of default, PD) de kommende 12 måneder.

Alle kunder med kreditteksponering risikoklassifiseres. Risikoklassen oppdateres månedlig med interne data og kvartalsvis med eksterne data for bedriftskunder. For privatkunder oppdateres risikoklassen manuelt med eksterne data. Risikoklassifiseringen benyttes i banken til beslutningsstøtte på enkeltkunder og til overvåkning og rapportering på porteføljenivå.

Banken deler inn engasjementene inn i ti risikoklasser med bakgrunn i kundens PD. I tillegg har banken risikoklasser for misligholdt og individuelt nedskrevne enkeltengasjementer.

Tabellen under viser intervaller for de ulike risikoklassene:

Risikoklasse	PD nedre grense	PD øvre grense
1	0,00 %	0,10 %
2	0,10 %	0,25 %
3	0,25 %	0,50 %
4	0,50 %	0,75 %
5	0,75 %	1,25 %
6	1,25 %	2,00 %
7	2,00 %	3,00 %
8	3,00 %	5,00 %
9	5,00 %	8,00 %
10	8,00 %	100,00 %
11	Mislighold	
12	Individuelt nedskrevet	

Fordeling på risikoklasser 2017

Personmarked 2017

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Totalt	Fordeling i %
Risikoklasse 1	612.032	0	17.585	629.617	27,84 %
Risikoklasse 2	987.486	150	13.619	1.001.255	44,28 %
Risikoklasse 3	232.558	0	3.349	235.907	10,43 %
Risikoklasse 4	93.704	160	3.693	97.556	4,31 %
Risikoklasse 5	89.925	0	3.445	93.371	4,13 %
Risikoklasse 6	68.453	0	116	68.569	3,03 %
Risikoklasse 7	40.272	0	5	40.277	1,78 %
Risikoklasse 8	25.167	20	189	25.377	1,12 %
Risikoklasse 9	13.745	0	0	13.745	0,61 %
Risikoklasse 10	33.673	0	138	33.811	1,50 %
Risikoklasse 11	4.840	0	29	4.869	0,22 %
Risikoklasse 12	5.870	0	0	5.870	0,26 %
Mangelfullt klassifisert	50	10.920	0	10.970	0,49 %
Totalt	2.207.776	11.250	42.168	2.261.194	100,00 %

Næringslivsmarked 2017

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Totalt	Fordeling i %
Risikoklasse 1	7.305	7.945	40.411	55.661	4,81 %
Risikoklasse 2	1.615	0	0	1.615	0,14 %
Risikoklasse 3	380.046	3.540	7.085	390.671	33,79 %
Risikoklasse 4	270.754	8.204	9.649	288.607	24,96 %
Risikoklasse 5	189.585	3.675	29.264	222.525	19,24 %
Risikoklasse 6	69.664	922	13.943	84.528	7,31 %
Risikoklasse 7	21.655	484	6.523	28.662	2,48 %
Risikoklasse 8	25.576	508	1.053	27.136	2,35 %
Risikoklasse 9	2.986	522	30	3.537	0,31 %
Risikoklasse 10	38.306	2.217	1.126	41.649	3,60 %
Risikoklasse 11	459	350	406	1.215	0,11 %
Risikoklasse 12	10.361	0	91	10.452	0,90 %
Mangelfullt klassifisert	7	0	20	27	0,00 %
Totalt	1.018.319	28.367	109.599	1.156.285	100,00 %

Utlån og garantier fordelt på risikoklasser 2017

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Totalt	Fordeling i %
Risikoklasse 1	619.337	7.945	57.996	685.278	20,05 %
Risikoklasse 2	989.101	150	13.619	1.002.870	29,35 %
Risikoklasse 3	612.604	3.540	10.434	626.578	18,33 %
Risikoklasse 4	364.458	8.364	13.341	386.163	11,30 %
Risikoklasse 5	279.511	3.675	32.710	315.896	9,24 %
Risikoklasse 6	138.117	922	14.059	153.098	4,48 %
Risikoklasse 7	61.927	484	6.528	68.938	2,02 %
Risikoklasse 8	50.744	528	1.242	52.513	1,54 %
Risikoklasse 9	16.731	522	30	17.282	0,51 %
Risikoklasse 10	71.979	2.217	1.264	75.460	2,21 %
Risikoklasse 11	5.299	350	435	6.084	0,18 %
Risikoklasse 12	16.231	0	91	16.322	0,48 %
Mangelfullt klassifisert	57	10.920	20	10.997	0,32 %
Totalt	3.226.096	39.617	151.767	3.417.479	100,00 %

For sammenligning mot fjoråret. Fordeling på risikoklasser 2016

Personmarked 2016

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Totalt	Fordeling i %
Risikoklasse 1	504.799	150	20.734	525.683	25,06 %
Risikoklasse 2	979.577	75	23.210	1.002.862	47,81 %
Risikoklasse 3	238.423		4.568	242.991	11,58 %
Risikoklasse 4	84.385	75	2.267	86.727	4,13 %
Risikoklasse 5	66.910		137	67.047	3,20 %
Risikoklasse 6	75.376	95	3.888	79.359	3,78 %
Risikoklasse 7	19.857	85	105	20.047	0,96 %
Risikoklasse 8	28.233		69	28.302	1,35 %
Risikoklasse 9	5.316			5.316	0,25 %
Risikoklasse 10	30.817		55	30.872	1,47 %
Risikoklasse 11	4.929			4.929	0,23 %
Risikoklasse 12	3.493			3.493	0,17 %
Mangelfullt klassifisert	24		1	25	0,00 %
Totalt	2.042.141	480	55.033	2.097.654	100,00 %

Næringslivsmarked 2016

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Totalt	Fordeling i %
Risikoklasse 1	0	11.877	0	11.877	1,11 %
Risikoklasse 2	9.801	150	250	10.201	0,95 %
Risikoklasse 3	418.900	4.921	11.017	434.839	40,60 %
Risikoklasse 4	248.260	7.119	13.277	268.656	25,09 %
Risikoklasse 5	105.465	3.912	10.922	120.298	11,23 %
Risikoklasse 6	78.204	914	14.038	93.156	8,70 %
Risikoklasse 7	39.409	193	2.387	41.989	3,92 %
Risikoklasse 8	32.307	77	928	33.312	3,11 %
Risikoklasse 9	31.735	414	414	32.563	3,04 %
Risikoklasse 10	5.788	1.039	1.573	8.399	0,78 %
Risikoklasse 11	5.058	0	0	5.058	0,47 %
Risikoklasse 12	10.165	0	454	10.619	0,99 %
Mangelfullt klassifisert	4	0	0	4	0,00 %
Totalt	985.095	30.616	55.261	1.070.972	100,00 %

Utlån og garantier fordelt på risikoklasser 2016

Risikoklasse	Brutto utlån	Garantier	Ubenyttede kreditter	Totalt	Fordeling i %
Risikoklasse 1	504.799	12.027	20.734	537.560	16,97 %
Risikoklasse 2	989.379	225	23.460	1.013.063	31,97 %
Risikoklasse 3	657.324	4.921	15.585	677.830	21,39 %
Risikoklasse 4	332.645	7.194	15.544	355.383	11,22 %
Risikoklasse 5	172.375	3.912	11.059	187.346	5,91 %
Risikoklasse 6	153.581	1.009	17.926	172.515	5,44 %
Risikoklasse 7	59.266	278	2.492	62.036	1,96 %
Risikoklasse 8	60.540	77	996	61.614	1,94 %
Risikoklasse 9	37.051	414	414	37.879	1,20 %
Risikoklasse 10	36.605	1.039	1.628	39.271	1,24 %
Risikoklasse 11	9.987	0	0	9.987	0,32 %
Risikoklasse 12	13.658	0	454	14.112	0,45 %
Mangelfullt klassifisert	28	0	1	29	0,00 %
Totalt	3.027.237	31.096	110.294	3.168.626	100,00 %

Banken vektlegger risiko ved prising av sine engasjementer. Engasjementer risikoprises ut fra vurdert risiko. Det er således normalt en relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og prising på lån og kreditter.

1 b) Lån med endringsavtale

Dette er lån der renten på grunn av betalingsvanskeligheter er nedsatt. Bankens låneportefølje med endringsavtaler er ikke eksisterende. Av denne grunn er det ikke foretatt neddiskontering til nåverdi for noen lån.

Bokført verdi av lån med reforhandlede vilkår	2017	2016
Saldo 31/12	0	0

1 c) Forfalte utlån/kreditter

Tabellen viser forfalte beløp på utlån og overtrekk på kreditter/innskudd fordelt på antall dager etter forfall som ikke skyldes forsinkelser i betalingsformidlingen. Forfalte utlån og overtrekk på kreditter/innskudd blir løpende overvåket. Engasjementer hvor det identifiseres en sannsynlig svekkelse i kundens betalingsevne, blir vurdert for nedskrivning. Slik vurdering blir også gjort for engasjementene som er inkludert i tabellen uten at svekkelse i kundens betalingsevne er identifisert.

Forfalt/overtrukket antall dager	2017	2016
Forfalte engasjement inntil 30	0	0
Forfalte engasjement 31-90	6.213	4.401
Forfalte engasjement 90-180	4.258	2.618
Forfalte engasjement 181-360	2.043	1.921
Forfalte engasjement over 361 og oppover	4.213	2.193
Brutto forfalte engasjement	16.726	11.133

Individuelle og gruppevis nedskrivninger	2017	2016
Individuelt nedskrevne engasjementer brutto	15.646	13.436
Individuelle nedskrivninger	5.468	5.245
Nettoverdi nedskrevne engasjementer	10.178	8.191

Gruppevis nedskrivninger	20.941	19.118
---------------------------------	---------------	---------------

1 d) Sikkerheter

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerheter kan for eksempel være i form av fysisk sikkerhet, garantier, kontantdepot eller avtale om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan for eksempel være bygninger, boliger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Unntak fra dette gjelder i situasjoner hvor det er foretatt nedskrivning. Det tas videre hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, for eksempel konsesjonsbetingelser eller servitutter. Ved vurdering av sikkerheter i form av verdipapirer og ved vurdering av motpartsrisiko tas det hensyn til estimert effekt av tvangssalg og salgskostnader.

Virkelig verdi av sikkerhetene for utlån	2017	2016
	5.479.802	5.102.552

1 e) Overtatte eiendeler

Overtatte eiendeler er eiendeler som overtas av banken i forbindelse med oppfølging av misligholdte eller nedskrevne engasjementer. Ved overtagelsen verdsettes eiendelene til antatt realisasjonsverdi. Eventuelt avvik fra balanseført verdi av misligholdt eller nedskrevet engasjement ved overtagelsen klassifiseres som nedskrivning på utlån. Overtatte eiendeler balanseføres etter sin art. Ved endelig avhendelse resultatføres avviket fra balanseført verdi ihht eiendelens art i regnskapet. Når overtatte eiendeler ikke skal beholdes til varig eie eller bruk, er eiendelene kategorisert som kortsiktige. Dersom eiendelen overtas til eget bruk eller for forvaltning og utvikling over tid, er de kategorisert som langsiktige.

Type eiendel	2017	2016
Overtatte bygninger/leiligheter for videresalg	667	0
Overtatte eiendeler	667	0

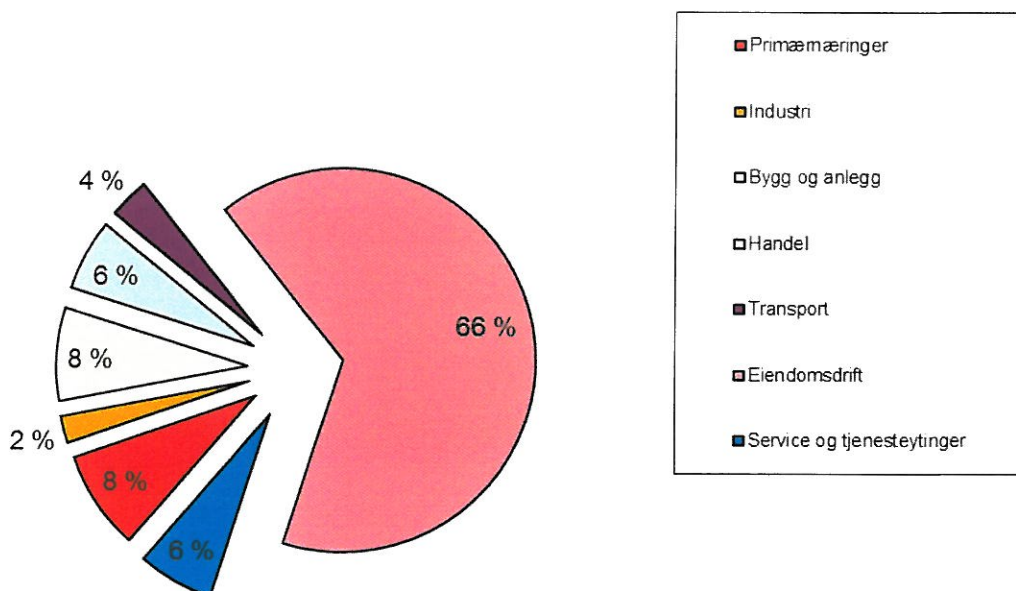
1 f) Bokført / virkelig verdi utlån til kunder:

Markedspriser benyttes ved prising av utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner og utlån til kunder. Prisene som fastsettes inkluderer påslag for aktuell kredittrisiko. Verdi av nedskrevne engasjementer fastsettes ved neddiskontering av forventede fremtidige kontantstrømmer med internrente basert på markedsvilkår for tilsvarende ikke-nedskrevne utlån. Virkelig verdi estimeres til balanseverdi for utlån og fordringer med flytende rente som vurderes til amortisert kost. Virkelig verdi for fastrente utlån som er vurdert til amortisert kost er beregnet ved neddiskontering av fremtidige kontantstrømmer. Eventuell endring i kredittrisiko utover endring i estimerte fremtidige kontantstrømmer for nedskrevne utlån er det ikke tatt hensyn til.

Etter simuleringer har man kommet til at banken ikke har vesentlige mer- eller mindreverdier for totalt utlån vurdert til virkelig verdi.

1 g) Utlån, garantier og trekkfasiliteter fordelt på bransje:

	Utlån		Garantier		Potensielle Eksponering ved f.eks. trekkfasiliteter	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Personmarked	2.207.777	2.045.809	11.249	480	42.168	54.550
Offentlig sektor	0	0	0	0	40.000	0
Andre kreditforetak	0	0	7.945	11.877	0	0
Primærnæring	85.235	73.612	0	0	1.896	1.873
Industri	23.213	24.711	206	206	1.952	1.869
Bygg, anlegg	80.133	52.966	9.468	10.136	3.985	1.774
Varehandel	61.147	60.350	4.165	2.653	6.179	6.252
Transport	34.945	44.159	5.539	5.203	2.472	2.567
Eiendomsdrift	668.467	659.571	832	328	51.326	43.910
Øvrige	65.179	66.059	213	213	1.789	3.587
Sum	3.226.096	3.027.237	39.617	31.096	151.767	116.382

Utlån næring fordelt etter bransje**Garantier fordeler seg videre som følger:**

	2017	2016
Betalingsgarantier	5.002	2.725
Kontraktsgarantier	9.424	10.586
Garantiforpliktelser overfor Eika Boligkreditt	7.945	11.877
Lånegarantier	10.920	0
Andre garantier	6.326	5.908
Sum	39.617	31.096

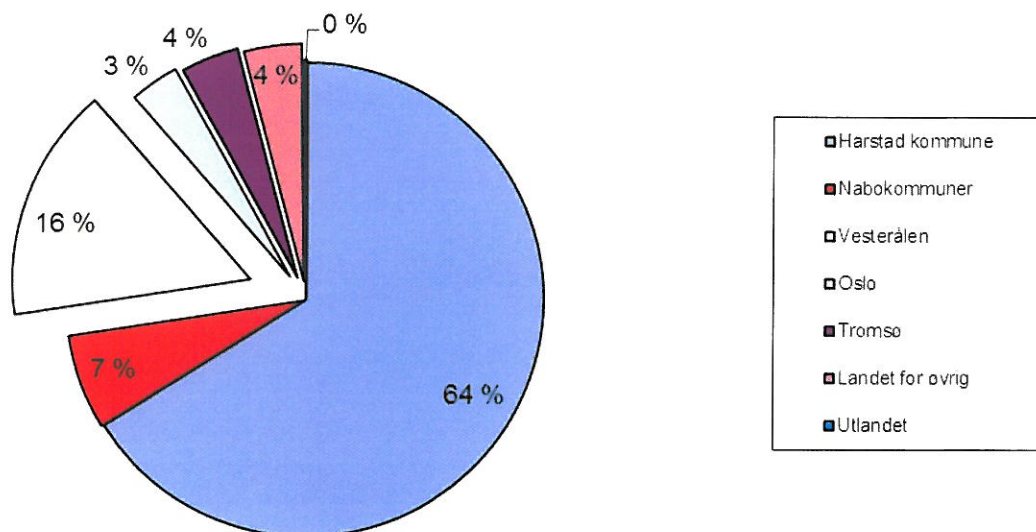
Banken stiller garanti for lån som "våre" kunder har i Eika Boligkreditt (EBK). EBK har som kriterie at lånet er innenfor 60 % av pantobjektet. Betalingsgarantiene overfor EBK består av 606 avtaler mot 517 ved utgangen av 2016.

Det stilles en saksgaranti hvor banken garanterer lånebeløpet fra anmodning om utbetaling og til pantesikkerhet har oppnådd rettsvern. I tillegg stilles det en tapsgaranti som begrenses til 1 % av den til enhver tid samlede låneportefølje i EBK, likevel slik at for låneporteføljer som ikke overstiger NOK 500 mill utgjør tapsgarantien minimum NOK 5 mill. Banken hadde pr 31.12.2017 en låneportefølje i EBK på nok 765 mill. Banken har ikke utbetalt på garantier til EBK i 2017. Banken har ikke stilt noen av sine eiendeler som sikkerhet for garantier.

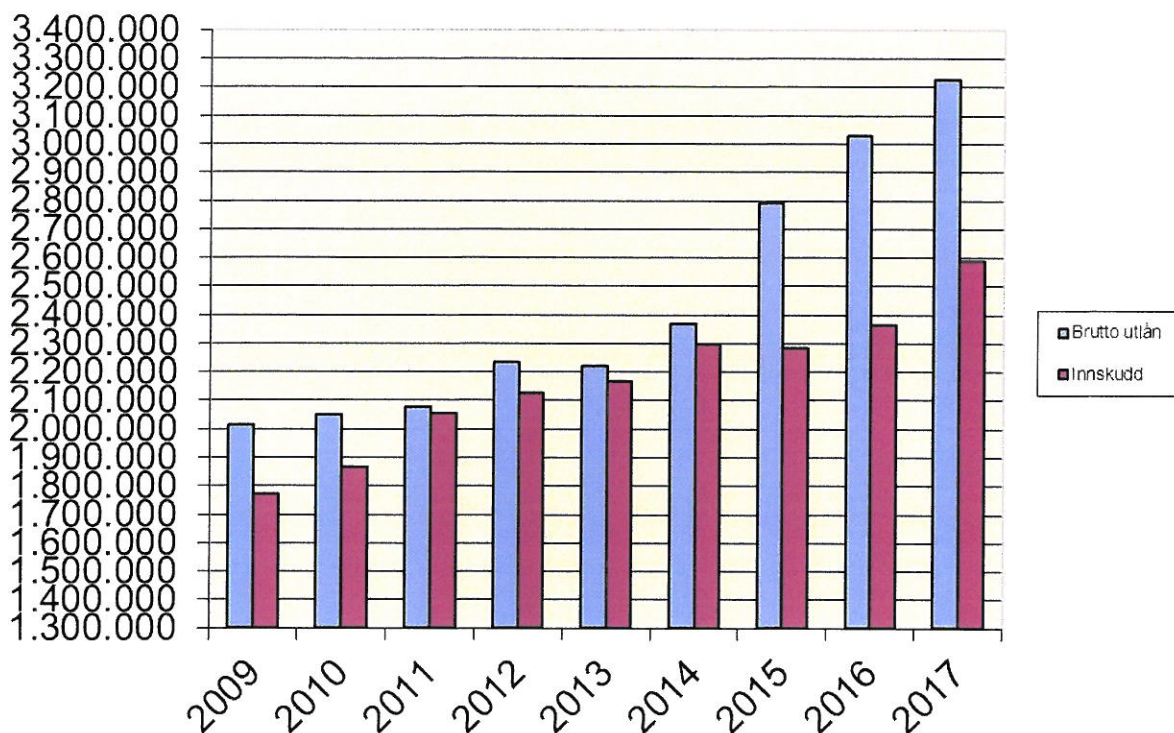
Utlån og garantier fordelt etter geografiske områder:

	2017		2016	
	Utlån	Garanti	Utlån	Garanti
Harstad Kommune	2.132.590	26.557	1.857.459	12.734
Nabokommuner	209.474	1.217	205.708	1.217
Vesterålen	515.029	3.600	446.340	5.016
Tromsø Kommune	127.415	170	152.911	162
Oslo Kommune	108.099	7.945	100.177	11.877
Landet for øvrig	127.183	128	262.103	90
Utlandet	6.306	0	2.539	0
Sum	3.226.096	39.617	3.027.237	31.096

Geografisk fordeling av utlån

Utvikling av brutto utlån til kunder og innskudd fra kunder (egen bok)

1 h) Tap på utlån og garantier

Kredittrisiko er risikoen for at banken påføres tap som følge av at låntakere, utstedere av verdipapirer banken har investert i og lignende ikke er i stand til å innfri sine forpliktelser ved forfall. Banken følger Finanstilsynets anbefaling til sikkerhetsstillelse ved utlån, samt påser at de interne retningslinjer følges. Nedenfor beskrives bankens kredittrisiko knyttet til utlån til kunder.

Periodens tapskostnad fremkommer som følger:	2017	2016
Periodens endring i individuell nedskrivning	223	2.049
+ periodens endring i nedskrivning på grupper av lån	1.823	-3.621
+ periodens konstaterte tap som det tidligere år er foretatt individuell nedskrivning for	76	99
+ periodens konstaterte tap som det tidligere år ikke er foretatt individuell nedskrivning for	0	9
- periodens inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-125	-149
= Periodens tapskostnader	1.997	-1.615

Mislighold pr 30 dager:

Misligholdte engasjement	2017	2016	2015	2014	2013
Brutto misligholdte eng.	16.726	11.133	3.884	12.068	13.647
Nedskrivninger	2.346	1.722	1.897	3.205	3.275
Netto misligholdte eng.	14.380	9.411	1.987	8.863	10.372

Tapsutsatte engasjement	2017	2016	2015	2014	2013
Brutto tapsutsatte eng.	10.426	11.709	2.562	1.521	1.530
Nedskrivninger	3.121	3.523	1.299	915	921
Netto tapsutsatte eng.	7.305	8.186	1.263	606	609

For sammenligning med andre banker som rapporterer mislighold pr 90 dager vises understående.

Mislighold pr 90 dager:

Misligholdte engasjement	2017	2016	2015	2014	2013
Brutto misligholdte eng.	10.513	6.732	2.288	7.420	12.588
Nedskrivninger	2.347	1.722	1.897	3.205	3.275
Netto misligholdte eng.	8.166	5.010	391	4.215	9.313

Tapsutsatte engasjement	2017	2016	2015	2014	2013
Brutto tapsutsatte eng.	10.426	11.709	2.562	1.521	1.530
Nedskrivninger	3.121	3.523	1.299	915	921
Netto tapsutsatte eng.	7.305	8.186	1.263	606	609

Resultatførte renter på utlån hvor det er foretatt nedskrivning for tap	2017	2016
	560	643

Individuelle nedskrivninger	Utlån		Garantier	
	2017	2016	2017	2016
Individuelle nedskrivninger 01.01	5.245	3.196	0	0
- periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt nedskrivninger	-76	-99	0	0
+ økte nedskrivninger i perioden	0	880	0	0
+ nye nedskrivninger i perioden	306	1.560	0	0
- tilbakeføring av nedskrivninger i perioden	-7	-292	0	0
Individuelle nedskrivninger 31.12	5.468	5.245	0	0

Nedskrivning på grupper av utlån	Utlån		Garantier	
	2017	2016	2017	2016
Nedskrivning på grupper av utlån 01.01	19.118	22.740	0	0
+/- Periodens gruppe nedskrivning	1.823	-3.621	0	0
Nedskrivning på grupper av utlån 31.12	20.941	19.118	0	0

Forventede tap

Pr. 31.12.2017 var bankens tap på utlån og garantier -0,06 % av brutto utlån. Samlede individuelle og nedskrivninger på grupper av utlån utgjør 0,82 % av brutto utlån. Hovedtyngden av tap forventes å kunne komme i klasse 10 til 12. Det forventes ingen større endring i tapssituasjonen på kort sikt.

Note 2 Finansielle derivater

Rentebytteavtaler er avtaler om å betale flytende rente og motta fast rente, eller motsatt, på en avtalt hovedstol. På forfallstidspunktene utveksles kun de aktuelle rentebeløp. Effekten av avtalene ses i direkte sammenheng med fastrenteutlånene, og bokføres som en korreksjon til renteinntekten.

Harstad Sparebank har pr 31.12.17 fastrentelån tilvarende 374,2 mill. Banken har inngått rentebytteavtaler for å redusere renterisikoen på fastrentelån og hadde pr 31.12.17 rentebytteavtaler på til sammen kr 113,6 mill. Dvs at 30,4 % av lånene er «swapet» til flytende rente.

Pr 31.12.2017 har banken følgende avtaler:

Motpart	Sikret...	Opprinnelig pålydende	Nedtrapping pr 31.12.16	Pålydende pr. dato	Forfall
DNB	Kundelån	20.000	8.500	11.500	03.04.2019
DNB	Kundelån	9.100	1.560	7.540	11.10.2021
DNB	Kundelån	5.000	1.454	3.546	30.11.2021
DNB	Kundelån	7.323	3.662	3.662	01.12.2021
DNB	Kundelån	2.400	552	1.848	03.01.2022
Nordea	Fastrentelån 3 år	25.000	0	25.000	30.04.2018
Danske Bank	Fastrenteån 5 år	9.500	0	9.500	04.02.2018
DNB	Fastrenteån 5 år	20.000	0	20.000	30.03.2020
Nordea	Fastrenteån 5 år	10.000	0	10.000	28.04.2020
DNB	Fastrenteån 7 år	4.570	0	4.570	02.11.2018
DNB	Fastrenteån 7 år	1.900	0	1.900	13.02.2019
DNB	Fastrenteån 10 år	4.500	0	4.500	24.02.2022
DNB	Fastrenteån 10 år	2.000	0	2.000	04.04.2022
Danske Bank	Fastrenteån 10 år	3.000	0	3.000	06.11.2022
Danske Bank	Fastrenteån 10 år	5.000	0	5.000	04.02.2023
SUM SWAPPER		129.293	15.727	113.566	

Netto nåverdi av renteswappene utgjør en forpliktelse på NOK 3.735.

Note 3 Finansiell risiko

3 a) Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko er risikoen for at banken ikke kan innfri sine betalingsforpliktelser ved forfall. Lånemuligheter banken har i Norges Bank og andre banker er sentrale parametre i denne sammenheng. Et annet sentralt mål er utviklingen i bankens netto utlåns-/innskuddssituasjon, som forteller noe om bankens grad av avhengighet til pengemarkedet. Innskuddsdekningen i % av brutto utlån var ved utgangen av året 80,32 % mot 78,10 % ved inngangen av året.

Banken styrer sin likviditetsrisiko gjennom en egen likviditetspolicy vedtatt av styret. Policyen skal revideres ved behov og minst én gang per år. Siste gang revidert 23.09.2016. Likviditetssituasjonen anses tilfredsstillende for banken.

Bankens skattetrekksskonto inngår i likviditetsbeholdningen.

Restløpetid for hovedposter

Poster i balansen	inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 mnd-lår	1-5 år	over 5 år	uten løpetid	Totalt
Konter og fordr. på sentralbanker	58.068					6.337	64.405
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner		10.000				57.311	67.311
Utlån til og fordringer på kunder	170.785	26.360	119.175	602.280	2.307.496		3.226.096
Individuelle nedskrivninger	-808				-2.508	-2.151	-5.468
Nedskrivninger på grupper av lån						-20.941	-20.941
Overtatte eiendeler						667	667
Obligasjoner	5.000	34.969	31.927	103.055	12.554		187.505
Øvrige eiendelsposter med restløpetid	6.827						6.827
Eiendeler uten restløpetid	87.213					94.914	182.127
Sum eiendelsposter							3.708.527
Gjeld til kredittinst.		9.663				23.035	32.698
Innskudd fra og gjeld til kunder	2.590.934	274					2.591.208
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipap.			99.842	474.917			574.759
Øvrig gjeld med restløpetid	5.071	4.768	6.295			21.337	37.470
Gjeld uten restløpetid							0
Egenkapital						472.392	472.392
Sum gjeld og egenkapital							3.708.527
Netto likviditetseks. på balanseposter	-2.268.920	56.624	44.965	230.418	2.317.541	-380.627	0

Alle poster er i norske kroner.

3 b) Renterisiko

Renterisiko oppstår som følge av at de enkelte eiendels- og gjeldspostene har ulike gjenstående rentebindingstider. Bankens renterisiko er lav, ettersom mesteparten av våre utlån og innskudd kan rentereguleres samtidig.

Gjenstående tid til renteregulering

Poster i balansen	inntil 1 mnd	1-3 mnd	3 m-1år	1-5 år	over 5 år	uten rente eksponering	Totalt
Kontanter og fordr. på sentralbanker	58.068	0	0	0	0	6.337	64.404
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	67.311	0	0	0		0	67.311
* Utlån til og fordringer på kunder	28.338	52.565	56.617	218.822	9.525	2.860.229	3.226.096
Individuelle nedskrivninger	-5.468		0	0	0	0	-5.468
Nedskrivninger på grupper av lån	-20.941	0	0	0	0	0	-20.941
Overtatte eiendeler	0	0	0	0	0	667	667
Obligasjoner	23.086	160.865	0	0	3.554	0	187.505
Ikke rentebærende eiendeler	0	0	0	0	0	188.952	188.952
Sum eiendelsposter							3.708.527
Gjeld til kredittinst.	32.698	0	0		0	0	32.698
* Innskudd fra og gjeld til kunder	2.553.666	11.465	26.076	0	0	0	2.591.208
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipap.	0	574.759	0	0	0	0	574.759
Ikke rentebærende gjeld	0	0	0	0	0	37.469	37.469
Egenkapital	0	0	0	0		472.392	472.392
Sum gjeld og egenkapital							3.708.527
Netto likviditetsekspon. på balanseposter	-2.435.971	-372.795	30.541	218.822	13.078	2.546.325	0

Alle poster er i norske kroner.

*Tidspunkt for renteendring på utlån til og innskudd fra kunder vil til enhver tid følge markedet. Styret vurderer rentesituasjonen fortløpende.

Renterisiko pr. 31.12.17

Renterisiko er beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten som for Harstad Sparebank utgjør kr 1.527 og fremkommer som følger.

	Durasjon	Renterisiko* (TNOK)
Eiendeler		
Utlån til kunder med flytende rente	0,10	2.833
Utlån til kunder med rentebinding	1,94	6.475
Rentebærende verdipapirer	0,25	687
Øvrige rentebærende eiendeler	-	-
Gjeld		
Innskudd med rentebinding	0,69	-199
Flytende innskudd	0,17	-4.460
Verdipapirgjeld	0,25	-1.437
Øvrig rentebærende gjeld	0,25	-82
Utenom balansen		
Renterisiko i derivater	2,02	-2.291
Sum renterisiko		1.527

* Renterisiko er her beregnet som et anslag på verdiendring ved ett prosentpoengs økning i renten.

3 c) Valutarisiko

Valutarisiko er risikoen for at banken pådrar seg et tap som følge av endringer i valutakursene. Banken har pr. 31.12.17 begrenset omfang av valutalån, og der disse er sikret slik at kunden bærer all risiko.

Bankens dataleverandør, danske SDC Udvikling AS, fakturerer i danske kroner. Det knytter seg derfor en valutarisiko til gjeld til SDC.

Bankens kontantbeholdning i utenlandsk valuta er begrenset til enhver tid.

Note 4 Likviditet – finansiering - rentekostnader**4 a) Gjeld til kredittinstitusjoner**

	Pr. 31.12.17	Pr. 01.01.17	Gj.snitt eff. rente
Uten avtalt løpetid	30.698	7.775	0,95 %
Med avtalt løpetid	2.000	1.552	0,05 %

Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet på grunnlag av faktisk rente- og provisjonskostnad i prosent av gjennomsnittlig gjeld til kredittinstitusjoner.

4 b) Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapir

	ISIN NO	Utstedt	Forfall	Nominell rente	Gj.snitt eff. rente	Gjeld pr. 31.12.17
Obligasjonslån	NO0010746704	30.09.15	18.04.17	Nibor + 1,10 %	2,19 %	0
Obligasjonslån	NO0010722176	17.10.14	17.10.17	Nibor + 0,50 %	1,48 %	0
Obligasjonslån	NO0010744006	21.08.15	21.08.18	Nibor + 0,61 %	1,53 %	100.000
Obligasjonslån	NO0010760010	21.03.16	21.03.19	Nibor + 1,30 %	2,24 %	100.000
Obligasjonslån	NO0010774680	16.09.16	16.09.19	Nibor + 0,85 %	1,75 %	100.000
Obligasjonslån	NO0010778269	14.11.16	14.05.20	Nibor + 0,93 %	1,83 %	75.000
Obligasjonslån	NO0010779010	18.11.16	18.11.21	Nibor + 1,15 %	2,07 %	100.000
Obligasjonslån	NO0010807167	29.09.17	29.09.23	Nibor + 0,94 %	1,73 %	100.000

Gjelden er i norske kroner. Det er ikke stilt sikkerhet for gjelden. Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet på grunnlag av faktisk rentekostnad i året i prosent av gjennomsnittlig gjeld. Papirene er notert på Oslo ABM.

4 c) Innskudd fra og gjeld til kunder

	Pr. 31.12.17	Gj.snitt eff. rente
Totale innskudd	2.591.208	0,81 %

Ved beregning av gjennomsnittlig effektiv rente er det tatt hensyn til både kapitaliserte og påløpte, ikke forfalte renter, regnet i prosent av porteføljens gjennomsnittlige virkelige verdi ved utgangen av hver måned gjennom året.

Note 5 Obligasjoner og andre rentebærende verdipapirer

Bankens obligasjonsportefølje består av bank-, bankrelaterte-, kommune- og industriobligasjoner.

Obligasjoner	2017	2016	Differanse	2016	Differanse
	Bokført	Markeds-verdi	Bokf-markedsverdi	Ansk. Kost	Bokf-Ansk.kost
Sum obligasjonsbeholdning	187.505	188.627	-1.115	187.621	-109

Andel av balanseført verdi som er børsnotert: 85,1 %

Gjennomsnittlig effektiv rente har i år 2017 vært 2,02 %. Ved beregningen er det medtatt mottatte og beregnede renter for år 2017, realiserte og urealiserte kursgevinster/-tap samt periodiseringer av overkurs. Avkastningen er regnet i prosent av porteføljens bokførte verdi gjennom året.

Obligasjoner risikoklasser	2017	2016
Risikoklasse 0% vektning	10.000	10.000
Risikoklasse 10 % vektning	92.915	80.633
Risikoklasse 20% vektning	56.017	58.023
Risikoklasse 50 % vektning	11.015	0
Risikoklasse 100% vektning	17.558	34.511
SUM	187.505	183.167

Beholdningsendringer gjennom regnskapsåret:	
Inngående balanse:	183.167
+ tilgang	87.278
- avgang (salg, uttrekninger)	- 83.292
reklassifiseringer (brutto)	0
årets kursgevinst/-tap (netto)	-121
+/- nedskrivning i regnskapsåret/rev. av tidl. års nedskr.	472
Utgående balanse	187.504

Note 6 Aksjer og eierinteresser**Aksjer, andeler og egenkapitalbevis fordeler seg som følger****Anleggsportefølje**

Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	Antall	Pål. pr aksje	Ansk. kost	Bokført Verdi	Markeds-verdi
Aksjer og andeler:					
SDC	2977	417	1528	1.333	1.471
EIKA-Gruppen AS	294.498	Forskj.	12.047	12.047	15.644
Eika Boligkreditt AS	9.314.389	Forskj.	39.149	39.149	Unotert
Polaris Media ASA	823.936	1	6.582	6.582	15.325
DNB ASA	67.343	10	1.308	1.308	10.243
Visa Norge Bankgruppe (C-aksjer)	653	422	279	279	Unotert
Harstad Skipsindustri AS	1.000	100	100	100	Unotert
Spama AS	90	100	9	9	9
Eiendomskreditt AS	7.059	Forskj.	922	743	745
BankID Norge AS	80	1.582	127	127	Unotert
Harstad Gamle Posthus AS	140	Forskj.	620	620	Unotert
BoNord Eiendomsmegling AS	206	1.000	381	381	Unotert
Factoring Finans	25	1000	1.000	1000	Unotert
Andre aksjer og andeler	42.655	Forskj.	5.523	1	Unotert
Egenkapitalbevis:					
Sparebank1 Nord-Norge	312	50	19	19	45
Hjelmeland Sparebank	16.000	1	1.760	1.760	Unotert
Ofoten Sparebank	36.200	100	3.801	3.801	Unotert
Kredittforeningen for Sparebanker	920	1.000	948	948	Utenl.børs
Totalt			76.103	70.207	

Beholdningsendringer anleggsportefølje gjennom regnskapsåret:	
Inngående balanse:	61.613
+ tilgang	8.968
- avgang	-446
reklassifiseringer (brutto)	0
årets kursgevinst	72
- nedskrivning i regnskapsåret/rev. av tidl. års nedskr.	0
Utgående balanse	70.207

Datter- og tilknyttet selskaper:

BoNord Eiendomsmegling AS (org.nr. 988 054 631) som driver eiendomsmegling i Harstad er deleid av Harstad Sparebank. Banken eier 206 aksjer à kr 1.000,-, som tilsvarer 34 % av aksjene i selskapet.

Av anleggsporteføljen er 13 % av bokført verdi i børsnoterte aksjer.

I alle aksjepostene så nær som BoNord Eiendomsmegling er eierandel liten, uvesentlig og uten innflytelse.

Handelsportefølje

Aksjer og fondsandeler	Kostpris	Markeds- verdi pr 31.12.16	Balanseført verdi/ markedsverdi pr 31.12.17	Urealisert kursgevinst- /tap
Norsk Hydro ASA	364	442	667	225
Skagen Vekst	1.386	2.434	2.877	443
Skagen Global	881	2.046	2.390	344
Telenor ASA	225	813	1.108	295
Statoil ASA	296	396	438	42
Skagen Kon-Tiki	436	1.061	1.343	282
Eika Norge	340	920	1.036	116
Eika Alpha	500	728	809	81
Sum	4.429	8.840	10.668	1.828

Andel av balanseført verdi som er børsnotert: 100 %.

Bankens eierandel er ubetydelig i de enkelte selskapene.

Omløpsportefølje

Fondsandeler	Kostpris	Balanseført verdi/ markedsverdi	Urealisert kursgevinst- /tap
Skagen Høyrente Institusjon	0	0	0
Eika Sparebank	21.448	21.448	128
Holberg Likviditet OMF	65.294	65.294	0
Sum	86.742	86.742	128

Av omløpsporteføljen, som består av andeler i to verdipapirfond, mottar man hvert år nye andeler. Disse føres i regnskapet som utbytte pr 31.12 det året de mottas og som nye andeler i fondet pr 01.01 året etter.

Sum aksjeportefølje

Aksjer og fondsandeler	Kostpris	Balanseført verdi
Anleggsportefølje	76.103	70.207
Handelsportefølje	4.429	10.668
Omløpsportefølje	86.742	86.742
Sum	167.274	167.617

Note 7 Varige driftsmidler**Spesifikasjon av postene**

	Immaterielle eiendeler	Mask./Inv./Transport	Faste eiendommer	Sum
Anskaffelseskost pr 01.01.17 (inkl. tidl. oppskr.)	6.535	29.055	33.066	68.656
Samlede av- og nedskrivninger pr 01.01.17	-6.535	-26.581	-23.012	-56.128
Bokført pr 01.01.17	0	2.474	10.052	12.529
Tilgang i år	0	405	541	946
Avgang i år	0	0	0	0
Ordinære avskrivninger i år	0	-663	-618	-1.280
Bokført pr 31.12.17	0	2.216	9.976	12.195
Kunst	0	213	0	213
Sum bokført pr 31.12.2017	0	2.432	9.976	12.408

Opplysninger om bygninger og fast eiendom :

Banken driver sin virksomhet i eget bygg i Harstad sentrum. I tillegg eier banken et bygg i tilknytning til eget som leies ut. I utleiebygget har det i løpet av året vært utleid mellom 170 og 300 kvm.

Avdelingskontoret "Vesterålen Sparebank" driver sin virksomhet fra leide lokaler i Sortland sentrum.

Banken har ferieleilighet i Arguineguin, Gran Canaria, som ansatte, bankens pensjonister og bankens styre kan leie.

Note 8 Ansvarlig kapital**8 a) Egenkapital**

Egenkapital	Sparebankens fond	Gavefond	Eierandelskapital	Utjevningssfond	Sum
Saldo 01.01.17	271.000	5.835	150.000	21.143	447.978
Disponeringer gjennom året		-2.440			-2.440
Disponering av overskudd	25.353	1.500		6.350	33.203
Avsatt til utbytte	-6.350				-6.350
Egenkapital pr 31.12.2017	290.003	4.895	150.000	27.493	472.391

Av disponering på kr 2.440' i gavefond er kr 1.940' disponert gjennom året og kr 500' er disponert av årets overskudd til egen konto for gaver til allmennyttige formål.

Eierandelskapitalen består av 1.500.000 egenkapitalbevis pålydende NOK 100,-.

Eierandelskapitalen sammen med Utjevningssfond utgjør 37,57 % av egenkapitalen i banken og er representert med 4 av 16 representanter i bankens forstanderskap.

100 % av egenkapitalbevisene eies av Sparebankstiftelsen Harstad Sparebank.

8 b) Kapitaldekning

Kravet til kapitaldekning er at den ansvarlige kapital skal minst utgjøre 11,5 % av et nærmere definert og risikovektet beregningsgrunnlag.

8 c) Ansvarlig kapital

Bankens ansvarlige kapital består av ren kjernekapital. Det risikovektede beregningsgrunnlaget reduseres med tapsavsetninger.

	2017	2016
Sparebankens Fond	290.003	271.000
Gavefond	4.895	5.835
Eierandelskapital	150.000	150.000
Utjevningfond	27.493	21.143
Fradrag i kjernekap pga eierandel >10% i av egen ren kjerne i andre finansinst	-28.638	-34.889
Verdijustering som følge av krav om forsvarlig verdsettelse	0	0
Overfinansiering av pensjonsforpliktelser	-19	-93
Kjernekapital	443.735	412.997
- fradrag ansvarlig kapital i andre finansinst.	0	0
Netto ansvarlig kapital	443.735	412.997

Beregningsgrunnlag	2017	2016
Vektet beløp av eiendeler som ikke inngår i handelsporteføljen	2.242.175	2.054.051
Poster utenom balansen som ikke inngår i handelsp.	15.836	9.609
Fradragposter i beregningsgrunnlaget	-28.657	-34.982
Nedskrivninger på lån	-26.409	-24.363
Sum beregningsgrunnlag	2.202.945	2.004.315
Ansvarlig kapital i prosent	20,14 %	20,61 %

Note 9 Opplysninger vedrørende ansatte og tillitsvalgte**9 a) Ansatte og tillitsvalgte**

Det er 25 fast ansatte i banken pr. 31.12.17, hvilket utgjør 23,33 årsverk. Gjennomsnittlig antall årsverk i 2017 er 22,69.

Ytelser til ledende personer	Lønn og honorar	Annen godtgjørelse	Pensjonskostnad
Banksjef	1.262	211	617
Ass banksjef / salgssjef - bedrift	922	48	86
Salgssjef – privat	822	33	66
Administrasjonssjef	790	27	47
Lokalbanksjef	842	44	64
Styrets leder	175	5	0
Styrets nestleder	73	0	0
Styremedlem 1	62	4	0
Styremedlem 2	62	4	0
Styremedlem 3	58	42	44
Generalforsamlingens leder	28	0	0

Dersom det oppstår en situasjon hvor styret og banksjefen er enige om at et skifte av banksjef kan være ønskelig av hensyn til bankens videre drift, beholder banksjefen lønn i 12 måneder regnet fra utgangen av den måneden fratredelse skjer.

Banken hadde bonusordning ut fra bankens oppnådde resultater. Banksjefen var ikke med i bonusordningen. For 2016, utbetalt i 2017, utgjorde dette maks kr 30.000,- pr. fast ansatt i stillinger som var omfattet av ordningen. Beløpet kunne bli avkortet ved langtidsfravær.

Styret har i perioden disponert nettbrett som arbeidsverktøy og er i den forbindelse blitt innrapportert med 4.392,- registrert som «Annen Godtgjørelse» i oppstillingen over.

Det er i 2017 inngått avtale med fire ansatte om sluttpakker. Disse er kostnadsført i regnskapet under lønn med kr 2.543’

Banken har **ikke** inngått avtaler med banksjef eller medlemmer av styret vedrørende aksjeverdbasert betaling eller andre former for bonus. Det er heller ikke inngått slike avtaler med andre ansatte eller tillitsvalgte enn ovenfor nevnt. Det er inngått avtale med banksjef om tilleggspensjon.

Lån og sikkerhetsstillelse	Utlån	Sikkerhetsstillelse
Banksjef	208	0
Ass banksjef / salgssjef - bedrift	2.530	0
Salgssjef – privat	2.483	0
Administrasjonssjef	2.647	0
Lokalbanksjef	1.147	0
Styrets leder	4.294	0
Styrets nestleder	0	0
Styremedlem 1	0	0
Styremedlem 2	0	0
Styremedlem 3	3.186	0
Generalforsamlingens leder	0	0
Medlemmer av generalforsamling (ekskl. ansatte)	13.639	0
Ansatte (ekskl. banksjef og ansatterepresentant i styret)	51.439	0

Lånene til banksjef og ledere er til ansattevilkår. Lånene til tillitsvalgte er til ordinære vilkår. Rentefordel (som beskattes) for utlån til ansatte pga. rentevilkår under normrenten utgjør for 2017 totalt kr 336.305,-.

9 b) Pensjonsforpliktelser

Den 31.12.2014 ble den ytelsesbaserte ordningen terminert og alle ansatte ble overført til innskuddsbasert pensjon. De balanseførte forpliktelser og overfinansieringer ble i den forbindelse resultatført pr 31.12.2014.

Banksjefen har hatt en egen ytelsesbasert tilleggspensjonsavtale som er terminert i 31.12.2016. De balanseførte forpliktelser i den forbindelse er 01.01.2017 overført ny tilleggspensjonsavtale som baserer seg på innskuddsbasert pensjon.

Pensjonsordningene omfattet pr. 31.12.2017:

- 24 aktive i innskuddsbasert pensjon

Årets pensjonsopptjening/kostnad:

	Omkost. pensjon	Innskuddsbasert pensjon	AFP	SUM
Innbetalt til IBP		1.706		1.706
Innbetalt fra fritt fond		-98		-98
Innbetalt premie til AFP		0	245	245
Omkostninger	48			48
Årets pensjonskostnad		1.608	245	1.901

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser pr. 31.12.17 banksjefens tilleggspensjon:

	Tilleggs- pensjon	SUM
Pensjonsmidler	0	0
Pensjonsforpliktelser	-2.256	-2.256
Ikke resultatført estimatavvik	0	0
Over-/underfinansiering pensjonsmidler	-2.256	-2.256
Utsatt skattefordel	564	564
EK-andel pensjonsordninger	-1.692	-1.692

9 c) Revisors godtgjørelse

Godtgjørelse til ekstern revisor er i regnskapsåret påløpt med følgende:

Lovpålagt revisjon	444
Andre attestasjonstjenester	44
Skatterådgivning	42
Andre tjenester utenfor revisjon	12
	542
+ Merverdiavgift	135
Sum revisjonskostnader inkl. mva	677

Note 10 Skatter**10 a) Utsatt skatt og utsatt skattefordel**

Det er beregnet utsatt skatt vedrørende midlertidige forskjeller knyttet til:

Utsatt skatt og utsatt skattefordel	31.12.2017	31.12.2016	Endring
Pensjonsforpliktelse ytelsesbasert pensjon	0	0	
Pensjonsforpliktelser	-2 256	-1 812	-444
Forpliktelse finansielle instrumenter	173	188	-15
Negativ anleggsreserver driftsmidler	-4 505	-4 258	-247
Saldo på gevinst- og tapskonto	675	844	-169
Forskjell mellom regnskapsført og kostpris på obligasjoner	-116	-1 828	1.712
Avsetning til forpliktelser	-2 381	0	-2 381
Netto grunnlag utsatt skattefordel	-8 409	-6 865	-1 544
Netto utsatt skattefordel	-2 102	-1 716	-386

Netto utsatt skattefordel, kr 2.102' pr. 31.12.17, er oppført som eiendel i balansen.

10 b) Årets skattekostnad

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad og årets skattegrunnlag.

Resultat før skattekostnad	42.812
Permanente forskjeller	-8.602
Endring i midlertidige forskjeller	3.256
Årets grunnlag for betalbar skatt	37.467

Beregning av skattekostnad

Inntektsskatt 25 % av 37.467	= 9.367
Formuesskatt (stipulert)	= 627
Betalbar skatt	= 9.994
Netto endring utsatt skatt	= -386
For lite avsatt skatt (år 2015)	= 2
Årets skattekostnad	= 9.610

Avstemming av nominell skattesats	2017
Forventet skatt etter nominell skattesats	10.703
Effekt av permanente forskjeller	-2.150
Avregning betalbar skatt tidligere år	0
Effekt av endring skatteprosent ved beregning av utsatt skatt/skattefordel	0
Effekt av midlertidige forskjeller på verdipapirer som ikke er omfattet av fritaksmetoden	428
Formuesskatt	627
Skattekostnad i henhold til resultatregnskapet	9.610

Note 11 Diverse andre tilleggsopplysninger**11 a) Sikringsfondsavgift**

Den 01.07.04 ble Sparebankenes sikringsfond og Forretningsbankenes sikringsfond slått sammen til ett fond – Bankenes sikringsfond. Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon mv. av finansinstitusjoner pålegger alle banker å være medlem av dette.

Fondet plikter å dekke tap inntil kr 2 mill. som en innskyter har på innskudd i en bank. Med innskudd menes ethvert innestående i banken i henhold til konto som lyder på navn, samt forpliktelser etter innskuddsbevis til navngitt person, unntatt innskudd fra andre finansinstitusjoner.

Tidligere var det slik at fondets samlede ansvarlig kapital til enhver tid skulle være minst lik summen av 1,5 prosent av samlede garanterte innskudd hos medlemmene (bankene) og 0,5 prosent av summen av beregningsgrunnlaget for kapitaldekningskravene for medlemmene.

Det er ved lov av 14.12.2012 nr 84 gjort endringer i banksikringsloven med formål å styrke kapitalen i Bankenes Sikringsfond. Etter endringene i banksikringsloven skal bankene som er medlem av Bankenes sikringsfond hvert år betale avgift uavhengig av sikringsfondets størrelse. Grunnlaget for beregning av avgiften er nå bankens gjennomsnittlige garanterte innskudd og gjennomsnittlig beregningsgrunnlag for en gitt periode. Endringen ble gjort gjeldende fra 01.01.2013.

Harstad Sparebank har i 2017 betalt inn kr 1.865' i avgift til fondet.

11 b) Spesifikasjon av provisjoner og gebyrer

	2017	2016
Provisjon forsikring	3.416	3.249
Provisjon EBK	5.162	3.422
Andre provisjonsinntekter	1.767	1.795
Sum provisjonsinntekter	10.345	8.466
Gebyr betalingsformidling	9.532	8.654
Sum gebyrinntekter	9.532	8.654
Sum andre gebyrer og provisjonsinntekter	19.877	17.120

11 c) Nøkkeltall

	2017	2016
Rente innskudd	0,81 %	0,88 %
Snitt innskudd	2.417.211	2.285.792
Rente utlån	3,25 %	3,61 %
Snitt utlån	3.003.761	2.799.546
Kundemargin	2,43 %	2,73 %
Driftsresultat før skatt i % av gj.snitt EK	9,90 %	11,95 %
Resultat etter skatt i % av gj.snitt forv.kap.	0,92 %	1,08 %
Egenkapitalprosent	12,92 %	12,87 %
Årsoverskudd i % av gj.snitt EK	7,15 %	9,38 %
Rentemargin i % av gj.snitt forv.kap.	1,90 %	1,99 %